

FONS

Karlovarský
kraj

01/2026

PRAMENY ŽIVOTA KARLOVARSKÉHO KRAJE ANEB O TOM, CO NÁS FORMUJE

„Sklo a světlo
mají nést
příběh“

„Hudba má sílu
zasypávat příkopy
mezi lidmi“

1. číslo magazínu FONS (červenec 2026)

REDAKCE

Eva Dolenská, Lenka Mahdalová, Tereza Vastlová

EXTERNÍ SPOLUPRACOVNÍCI REDAKCE

Tomáš Rund, Martin Lukáš

VIZUÁLNÍ PODOBA

Martina Markof Eftimova

FOTOGRAFIE

Tomáš Řehoř z Fotošpajz.cz

Lenka Mahdalová, Kateřina Šonková

Archivy škol, respondentů

a provozovatelů sdílených pracovišť

Muzeum Sokolov, Grandhotel Pupp, Moser

kvpoint.cz, csfd.cz

OBÁLKA

Kolář Radek Slabý

František Dron, běžecký seriál Běhej lesy – foto Klínovce

Martina Podhůřská – foto Národní přírodní rezervace

Rolavská vrchoviště

KOREKTURA

Zdeněk Švehla

NÁMĚTY A KONTAKT NA REDAKCI

magazin@kickk.cz

VYDAVATEL

Krajské inovační centrum Karlovarského kraje,

příspěvková organizace (KIC KK)

www.kickk.cz

NÁKLAD

2 000 ks

DISTRIBUCE

vlastní

TISKÁRNA GRAFICO S.R.O.

Magazín vznikl pod křídly Krajského inovačního centra Karlovarského kraje (KIC KK). Přináší příběhy lidí, firem a nápadů, díky kterým karlovarský region žije a roste.

FONS používá generické maskulinum. Pod „podnikatelem“, „kreativcem“ či „čtenářem“ si proto představte kohokoli – ženy, muže i lidi mimo binární škálu. FONS je magazín pro všechny.

#kickk #magazinfons #karlovarskykraj

OBSAH

co hýbe krajem

FONS – prameny života Karlovarského kraje

- 6** 10 DŮVODŮ, PROČ ŽÍT V KARLOVARSKÉM KRAJI
- 10** MFF KARLOVY VARY: CO MOŽNÁ JEN TUŠÍTE.
- 12** KRAJ, KTERÝ SI ZAHŘÁL PO BOKU BONDA I JOHANKY Z ARKU
- 16** GUSTAV SALINGER
Sklo a světlo mají nést příběh
- 20** DANIEL BISKUP
Cesta ke hvězdám začíná tím, že neuhněte
- 24** MICHAELA RÓZSA RŮŽIČKOVÁ
Hudba má sílu zasypávat příkopy mezi lidmi
- 28** LUKÁŠ CALDR
Chytrá energie z Varů
- 32** MARTINA MARIANA ŠTADLMAJEROVÁ
Děti se mají do školy těšit
- 36** RADEK SLABÝ
Největší úspěch je neznat vlastní cestu
- 40** PLÁNUJETE VYSOKOŠKOLSKÉ STUDIUM?
V Karlovarském kraji si můžete vybírat z 9 oborů!
- 44** RONALD RICHTER
Příběh muže, na kterého svět málem zapomněl
- 46** STYL, FLEXIBILITA A NETWORKING
Průvodce sdílenými kanceláři v kraji
- 48** JAK ZAŽÍT KRAJ

Úvodní slovo hejtmana

Karlovarský kraj se dlouho potýkal s pověstí místa, které lidé spíš opouštějí, než aby si ho vybírali. FONS ukazuje druhou stranu mince, což je strana, která mě jako hejtmana naplňuje hrdostí.

Na jeho stránkách najdete podnikatele, kteří tu rozjíždějí nápady s přesahem, studenty, kteří zůstávají i po škole, a lidi, kteří se po letech v jiných městech rozhodli vrátit domů. Jsou živým důkazem toho, že náš kraj má co nabídnout, ať už je to prostor k růstu, klid k práci i komunitu, která drží spolu.

Tento magazín nevznikl proto, aby chválil instituce. Vznikl proto, aby dal slovo lidem, díky kterým se tady něco děje. A přesně to si myslím, že náš kraj potřebuje – více příběhů, méně předsudků.

Přeji vám, ať vás čtení FONSu inspiruje a možná vám i připomene, že příležitosti nemusíte hledat daleko od domova. Někdy stačí se podívat kolem sebe.

Petr Kubis
hejtman Karlovarského kraje

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školy, mládeže
a tělovýchovy

Karlovarský
kraj

Krajské inovační centrum
Karlovarského kraje

...vítejte ve FONS

Vyrostl jsem v Mariánských Lázních a celý svůj profesní i veřejný život mě utvrzuje v tom, že Karlovarský kraj nelze měřit jen počtem obyvatel nebo velikostí měst. Naše skutečná síla je v lidech – v jejich odvaze podnikat, tvořit, učit se novým věcem a vracet se domů s nápady a zkušenostmi.

Magazín FONS dává prostor právě těmto příběhům. Příběhům lidí, kteří dokazují, že inovace, kreativita i úspěch nevznikají jen ve velkých centrech, ale ve všech částech našeho kraje. Jsem rád, že můžeme ukázat Karlovarský kraj takový, jaký skutečně je – pestrý, talentovaný a plný inspirativních osobností.

Přeji vám, aby vás stránky FONSu inspirovaly stejně, jako inspirují mě lidé, kteří v našem kraji žijí a tvoří jeho budoucnost.

Martin Hurajčík
náměstek Karlovarského kraje

Mám rád jízdu na kole, protože vás donutí dívat se na okolí pozorně: žádná zatáčka se nedá projet poslepu. A přesně tak přistupujeme i k naší práci v KIC KK. Nehledáme zkratky, ale díváme se, co se v kraji skutečně děje.

FONS je výsledkem podobné cesty: pozorné, trochu dobrodružné a plné zastávek, které stojí za to. Přeji vám příjemné čtení a hodně inspirace na vlastní cestě.

Vlastimil Veselý
ředitel KIC KK

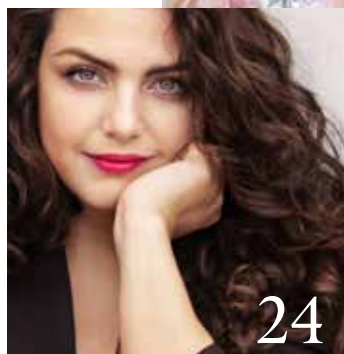
Díky své práci poznávám mnoho inspirativních podnikatelů, výzkumníků, učitelů, studentů i lidí z veřejné správy. Každý z nich svým dílem přispívá k tomu, aby byl Karlovarský kraj místem, kde vznikají skvělé nápady a otevírají se nové příležitosti. Právě takové příběhy přináší náš magazín FONS. Ukazují, že za úspěchem nestojí náhoda, ale lidé, kteří mají vizi, odhodlání a chuť tvořit.

Věřím, že na následujících stránkách objevíte mnoho důvodů, proč být na Karlovarský kraj hrdí.

Martina Baráková
zástupkyně ředitele KIC KK

Lidé, kteří tvoří region

aneb Příběhy, které stojí za to vyprávět

Karlovarský kraj je plný lidí, kteří tvoří, podnikají, učí, objevují, inovují nebo posouvají hranice možného. Právě jejich příběhy chceme v magazínu FONS sbírat a sdílet. Ne jako hotové návody na úspěch, ale jako inspiraci. Jako důkaz, že dobré nápady, odvaha i talent mohou růst i mimo velká centra – a často právě díky vazbě k místu, lidem a krajině, z nichž vycházejí.

POUŽITÍ FOTOGRAFIE POCHÁZEJÍ Z WEBU WWW.KVPOINTCZ – DATABANKY FOTOGRAFIÍ KARLOVARSKÉHO KRAJE

Panelová diskuze:

Proč talent odchází – a co ho drží

9:30—10:30

Miroslava Krivánková (D.C.G. DELTA Consulting Group)
Martina Stadlmajerová (NEOnová základní škola)
Jana Šiška (Synthomer)
Jana Hodačová (ZŠ Konečná Karlovy Vary)
Jana Mudíková (Mudicon)

1 V centru Evropy. Doslova.

Karlovarský kraj má pověst místa na okraji. Geograficky je to přesně naopak. Tak v tom uděláme konečně jasno. Praha je 90 minut autem, Mnichov 200 minut, německá průmyslová centra blíže než Ostrava. Mezinárodní letiště máme na hranici Karlových Varů. Schůzka ráno v Drážďanech, odpoledne výlet na Klínovec. Pracujeme v dosahu světa a zároveň dostatečně daleko od jeho hluku. Ticho, které tu máme? Jinde ho prodávají jako prémiový produkt. My ho máme za humny, každý den, zdarma.

3 Bydlíme ve vlastním. Bez hypotéky do důchodu.

Ceny nemovitostí jsou zde výrazně nižší než v Praze, Brně nebo Plzni. **Pro rodinu to znamená dětský pokoj navíc a hypotéku, která nás nezruinuje. Pro podnikatele nižší fixní náklady a prostor investovat jinak – do lidí, technologií, nápadu.** V Praze byste zaplatili za metr průměrně přes 150 tisíc. U nás si za to koupíte metrů podstatně víc. A k tomu zahradu. A garáž. A klid. Říkáme zatím záměrně – trh půjde nahoru. Kdo přijde dřív, ten vyhraje.

10 důvodů, proč žít v Karlovarském kraji

Karlovarský kraj není pro každého. Je spíš pro odvážné. Pokud potřebujete kavárnu na každém rohu, řemeslnou pekárnu a všudypřítomný shon a hluk – třeba pro pocit, že se něco děje, tak to jste špatně. Pokud hledáte místo, kde se dobře žije, dobře pracuje, a ještě lépe přemýšlí, tak čtěte dál. Připravili jsme pro vás přehled deseti stěžejních tezí, které na náš region sedí. Deset důvodů, proč tu všichni zůstáváme. Deset superlativů, které můžete říct komukoliv, kdo se vás zeptá – a proč žijete zrovna tam?

2 Kancelář v lese. Není to metafora.

Do práce jezdíme na kole. Přírodou, po cyklostezkách, mezi stromy. V zimě vyrazíme před prací na skialpy – neporušený sníh, ticho, žádná fronta na vlek. Odpoledne si jdeme zaběhat a po cestě sbíráme houby. Jsou to věci, které tu děláme normálně, pořád. Nejen o dovolené.

4 Budte první, ne stý.

V Plzni otevřete kavárnu a máte vedle sebe dvacet konkurentů, kteří tam byli dřív. Tady máte prostor být první. Menší trh znamená méně lidí, kteří váš nápad zkusili před vámi – a to je výhoda. Žijeme v regionu, který prochází jednou z nejvýraznějších ekonomických transformací v Česku. Energetika, automatizace, startupy, nové využití krajiny – to se tady reálně děje, ne jen plánuje.

6 Máme tady firmy, o kterých nevíte. Ale měli byste.

Náš kraj se mediálně prezentuje kolonádami a filmovým festivalem. Ale to není vše, co v našem kraji máme. **Jsme obklopeni firmami, jejichž výrobky znají zákazníci po celém světě – přestože samy zůstávají stranou pozornosti.** Jsme trochu skromní a moc se nechválíme. To se teď mění a pracujeme na tom. Precizní strojírenství, automotive, engineering, softwarová řešení pro průmysl. Dokonce oblečení pro astronauty. Silné zázemí, zkušená pracovní síla, husté sítě subdodavatelů. Pro toho, kdo chce zakotvit v našem ekosystému s reálnou výrobní základnou – welcome. Máme tu místo.

5 Řemeslo je sexy. A my to věděli už kdysi.

Moser brousí sklo stejně jako před sto padesáti lety. Thun tvoří porcelán, který si kupují lidé po celém světě. A vedle nich fungují desítky dílen a ateliérů, kde se rodí příběhy příštích desetiletí. **Porcelán, sklo, keramika, výroba hudebních nástrojů, dřevo, interiérový design – tradice propojená s CNC stroji, 3D tiskem a digitálním designem.** Řemeslo a inovace jsou ruku v ruce a nikomu to nepřijde divné. Protože tak to tady prostě je.

8 UNESCO? Jo, to jsme my.

V roce 2021 byl Západočeský lázeňský trojúhelník Karlovy Vary – Mariánské Lázně – Františkovy Lázně zapsán na Seznam světového dědictví UNESCO. **Jsme jedním z mála míst, kde se světové dědictví prolíná s každodenním životem. Ne jako exponát za sklem, ale jako místo, kde se žije.** Jedeme na kole kolem kolonád, pijeme kávu v budovách z 19. století – a přesto máme rychlé připojení. Pro nás je to tak samozřejmé, že to skoro nevnímáme. Pak přijede návštěva a je z toho „pať“. A my jsme rádi, že jsme tady.

7 Les máme za humny. A prameny také.

Nechodíme do lázní každý den. Chodíme jinak – do lesa, do hor, k řece. **Ale když máme chuť na minerální pramen, máme ho kousek. Pár minut autem, bez rezervace, bez wellness balíčku. Prostě zajdeme.**

Tohle je pro nás normální – a teprve u rozhovorů s přáteli z jiných krajů si uvědomíme, že to běžné není. Světové studie potvrzují, že blízkost přírody snižuje stres a zlepšuje spánek. My o tom nepotřebujeme číst studii. My ji žijeme.

9 Komunita, ne dav.

Ve velkých městech potřebujete správné kontakty a správnou kavárnu, abyste se dostali k lidem, kteří rozhodují. Věci se domluví na jednom setkání. **Podnikatel zná starostu. Starosta zná ředitele školy. Nejsme anonymní dav – jsme komunita, kde se věci řeší společně a kde dávají smysl.**

10 Největší luxus? Ticho a čas na přemýšlení.

Největší luxus současnosti není jachta. Je to čas a ticho. Čas, který nikdo nepřerušuje. **Ticho, ve kterém se dá dojít na konec myšlenky. Oboje máme.**

Nejlepší práce nevzniká v open space. Vzniká v tichu, s výhledem na kopce, do přírody. Kdo si může vybrat, odkud pracuje, zjišťuje, že náš kraj nabízí věci, které jinde nemá. Klid. Přírodu. Prostor. Komunitu. My se rozhodli žít zde. A nelitujeme.

TOMÁŠ REHOR FOTOSPAJZ, STÁŘÍ HROZNÁTOV - POUTNÍ AREÁL MARIA LORETO, CHEB

TOMÁŠ REHOR FOTOSPAJZ, VODNÍ NÁDRŽ BREZOVÁ

*...to je náš kraj. Karlovarský kraj.
Kraj příležitostí, kraj pro život.*

MFF KARLOVY VARY

co možná jen tušíte

EVA DOLENSKÁ, MARTIN LUKÁŠ
foto SPOLEČNOST MOSER, a.s.

Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary patří na seznam událostí, kde chcete být... Alespoň jeden den. Je s naším regionem spojen již dlouhá desetiletí, a přesto o něm nevíme vše. Následující text nepřináší festivalový program ani oficiální informace z tiskové zprávy. Jeho smyslem je s respektem, zvědavostí a chutí připomenout věci, které jsou schovány pod červeným kobercem.

Dějiny festivalu se začaly psát jinde

Karlovy Vary jsou sice v názvu festivalu, ale jeho první ročník se uskutečnil v srpnu 1946 v Mariánských Lázních. Nesoutěžilo se. Do Karlových Varů se filmy dovezly až druhý den na reprízu. Prvním soutěžním ročníkem byl až ročník třetí. Do Karlových Varů se festival definitivně přestěhoval až v roce 1950. A první mezinárodní porota rozhodovala o vítězném snímku až od roku 1951.

Ob rok. Ale ne z vlastní vůle

V 70. a 80. letech byste festival našli v kalendáři vždy každý druhý rok. Kvůli tehdejší politické dohodě se Karlovy Vary musely střídát s filmovým festivalem v Moskvě. MFF se konal jen v sudých letech – 1982, 1984, 1986, 1988. Každý lichý rok ticho. Festival se vrátil k roční periodicitě až v 90. letech.

Porota řekla ne. Dvakrát

I když je hlavní cena prestižní záležitostí, ne vždy najde svého majitele. V roce 1966 porota nenašla snímek, který by splnil její kritéria. V roce 1990 porota pod vedením britského režiséra Lindsaye Andersona Velkou cenu také nevyhlásila. Dva ročníky a žádní vítězové. Porota odmítla ocenit průměr jen proto, aby byla tabulka zaplněná.

Rok 1990: Svoboda a ocenění zakázaným autorům

V tomto roce udělil festival speciální cenu kolektivně všem československým filmovým tvůrcům pronásledovaným za dob normalizace nebo donucených emigrovat, jejichž díla skončila v trezorech. Někteří ji dostali in memoriam: Elo Havetta, Pavel Juráček, Ján Kadár, Evald Schorm.

Loutky v hlavní roli

Festival v Karlových Varech nebyl jen o hraných filmech. Jiří Trnka a Karel Zeman patřili také k vítězům festivalu – vedle velkých jmen světové kinematografie. V roce 1950 dostal Trnka cenu za nejlepší dlouhý loutkový film Bajaja a Zeman za nejlepší krátký loutkový film Král Lávr. V roce 1952 byl Zeman oceněn za Poklad Ptačího ostrova a v roce 1954 Trnka za loutkový film Osudy dobrého vojáka Švejka. Animace byly rovnocenným partnerem hraného filmu.

Instrukční film jako festivalový žánr

V roce 1951 vyhrál cenu snímek Rýchlo-točovanie ocele – inštruktáž o obrábění kovů. Ano, i takové filmy byly na festivalu zastoupeny. Existovaly speciální kategorie pro populárně vědecké a instrukční filmy, filmovou kroniku, reportáže nebo

loutkové filmy. Představte si, že jste návštěvníkem v lázeňském kině a sledujete průmyslové postupy nebo popis efektivní výstavby silnic na plátně. Šli byste znovu?

Hlavní cena byla kdysi jedlá

Než vznikl ikonický Křišťálový glóbus, vítězové si z Karlových Varů odváželi karlovarskou oplatku v krabičce od filmového pásu. V roce 2000 přišla změna. Soška podle návrhu fotografa Tona Stana: průzračná koule z karlovarského křišťálu v náručí bronzové dívky. Kdo byl modelem? Vicemiss České republiky 2001 Ema Černáková. Aby vznikl jeden glóbus hodný předání, musí ho sklárna Moser vyrobit třeba i čtyřikrát – tři z nich se kvůli sebelepší vadě vyřadí. Stačí jedna bublinka. Perfekcionismus je tu běžnou pracovní metodou.

Závěrem

Existuje ještě mnoho dalších zajímavostí, které festival za osmdesát let přinesl. Některé se zapsaly do kronik, jiné žijí v paměti místních, v historkách návštěvníků, v zákulisí hotelů, kin a kolonád. MFF Karlovy Vary není jen přehlídkou filmů a hvězd, ale také příběhem regionu, který se každé léto na pár dní stane centrem filmového světa – a přitom zůstane pořád naším. 😊

CASINO ROYALE A POSLEDNÍ PRÁZDNINY

V Grandhotelu Pupp se natáčely například filmy Casino Royale (21. film o agentovi 007) nebo Poslední prázdniny, který vypráví příběh ženy přijíždějící do Karlových Varů na vysněnou dovolenou.

Kraj, který si zahrál po boku *Bonda* *i Johanky z Arku*

LENKA MAHDALOVÁ
foto CSFD, KV POINT PETR LNĚNÍČKA, GRANDHOTEL PUPP

Karlovarský kraj není jen místem, kam se filmy jezdí promítat. Je také regionem, který před kamerou opakovaně mění identitu podle přání režisérů: někdy hraje noblesní Černou Horu pro Jamese Bonda, jindy středověké město Rouen s Johankou z Arku. Umí se ale proměnit i v lázeňské útočiště na úpatí hor a nabídnout kulisu jedné z nejslavnějších českých honiček z filmu Vrchní, prchni! Stačí projít databázi filmovamista.cz a známá místa regionu se najednou promění v živý filmový atlas.

Karlovy Vary mají film ve své DNA díky Mezinárodnímu filmovému festivalu. Region ale není jen místem projekcí a červených kobereců. Filmy tu také vznikají. A někdy tak slavné, že zdejší lokace dodnes poznávají fanoušci z celého světa.

Největší filmovou hvězdou regionu je bezpochyby Grandhotel Pupp. Server filmovamista.cz ho označuje za „nejfilmovější hotel v Čechách“ a není divu. Objevil se v českých klasikách i zahraničních snímcích a sám hotel na svém webu připomíná řadu filmů a seriálů, které se v jeho prostorách natáčely: od *Pana Tau a kouzelnice* (1978) přes *Smrt krásných srnců* (1986) s Karlem Heřmánkem, seriál *Náhrdelník* (1992) s Libuší Šafránkovou až po zahraniční *Rytíři ze Šan-*

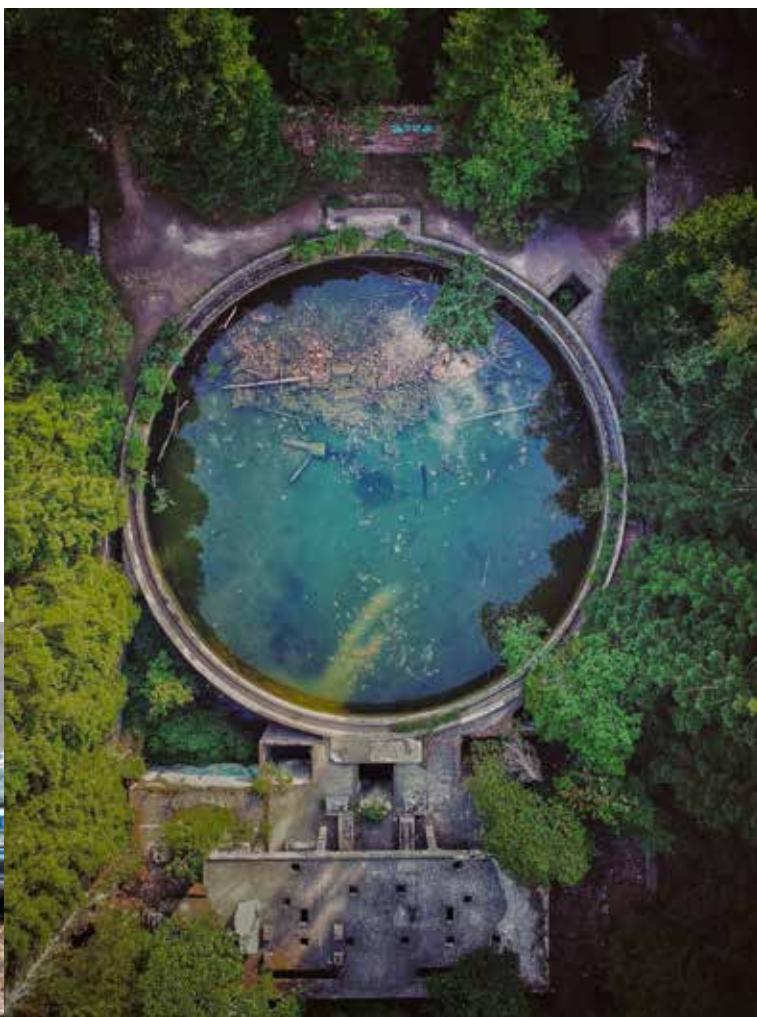
ghaje (2003) s Jackie Chanem a Owenem Wilsonem.

Jednu z nejvýznamnějších zahraničních stop ale hotel zanechal ve filmu *Casino Royale* s Danielem Craigem a Evou Green z roku 2006. Karlovy Vary si v něm zahrály Černou Horu (Montenegro), kam James Bond přijíždí. V záběrech se objevuje Mlýnská kolonáda, Tržiště, Císařské lázně i hotel Pupp, který ve filmu vystupuje pod názvem Splendide. V zajímavostech k filmu na csfd.cz lze dohledat i postřehy pozorných diváků, podle nichž mají některá auta ve filmové „Černé Hoře“ české značky; v jednom ze záběrů je navíc údajně vidět telefon s logem českého Telecomu. Bondovskou zastávku má i Loket: na náměstí T. G. Masary-

ka přijíždí Bond a Vesper na setkání s René Mathisem. Filmaři dokonce na loketském náměstí postavili letní zahrádku restaurace.

V americké komedii *Poslední prázdniny* (2006) zase přijíždí do Karlových Varů Queen Latifah jako Georgia Byrdová – žena, která se po špatné diagnóze rozhodne prožít dovolenou snů. Ve filmu se objevuje letiště Karlovy Vary, Grandhotel Pupp, pohledy na kolonádu, Vřídelní ulici i kostel sv. Ondřeje. Ovšem například scéna v bazénu se sloupy se natáčela v Mariánských Lázních – konkrétně v Římských lázních hotelu Nové Lázně. Menší roli si ve filmu zahrála také Lucie Vondráčková, která v české verzi dabuje sama sebe. A pokud byste dostali chuť na některé ze specialit, které ve filmu

RAPL
Část pochmurně laděného seriálu
Rapl se natáčela i v Krušných horách.
Industriální unikát Sautersack mohli
diváci spatřit ve 4. díle první série.

připravuje šéfkuchař Gérard Depardieu, Food Network zveřejnila filmové recepty na svém webu.

Z českých filmů má v regionu silnou stopu komedie *Vrchní, prchni!* z roku 1980. Dalibor Vrána v podání Josefa Abraháma přijíždí „na štaci“ do Karlových Varů a jeho finální honička s číšníky patří k nejslavnějším karlovarským filmovým scénám. Tenhle záběr dokonce ožil už několikrát znovu, když centrem města proběhl houf číšníků. V roce 2022 se akce uskutečnila během Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary dokonce jako pocta Josefu Abrahámovi, který zemřel v květnu téhož roku. A samotný námět? Zdeňka Svěráka k němu údajně přivedl zážitek z Malostranské besedy, kam přišel v tmavém obleku s motýlkem a hosté si ho spletli s vrchním.

Mariánské Lázně přidávají do filmového atlasu další lázeňskou kapitolu. Server filmovamista.cz u nich eviduje například československo-německý krimi thriller podle skutečných událostí s názvem *Výstřelky v Mariánských Lázních* z roku 1973 v režii Ivo Tomana. Ve filmu je vidět tehdejší podoba kolonády a jejího okolí, bývalé budovy městského úřadu, vlakového nádraží nebo budovy dnešního gymnázia a obchodní akademie v Ruské ulici – a nechybí samozřejmě ani kostel. Filmovou stopu ve městě má i hotel Monty, jehož terasa se s největší pravděpodobností objevuje ve filmu *Hráč* (1972), stejně jako Pávilon Křížového pramene. A právě *Hráč* zanechal svou stopu i v Bečově nad Teplou, kde míří hlavní protagonisté snímku na hrad. Někdejší podobu vstupu do zámku připomíná film *Uloupené*

děťství (1986). Na místním nádraží se zase o několik let později natáčely záběry pro drama *Na západní frontě klid* (1979). Bečov nad Teplou tak ve filmové mapě kraje zastupuje komornější, historickou tvář regionu – méně okázalou než kolonády, ale rozhodně s atmosférou.

Loket a Cheb dokážou zahrát třeba i středověk ve Francii, a to v historickém velkofilmu *Johanka z Arku* z roku 1999 s Milou Jovovich v hlavní roli. Kaple sv. Martina, Erharda a Uršuly na Chebském hradě se ve snímku objevuje ve scénách s kardinálem. Atmosféru normandského města Rouen, kde Johanku nakonec upálí, ve skutečnosti vytváří nádvoří loketského hradu. Podle filmových zajímavostí patřila scéna upalování k nejnáročnějším ve filmu – natáčela se jako poslední a bez počítačových efektů.

VRCHNÍ PRCHNÍ a Josef Abrahám
Mlýnskou kolonádu v Karlových
Varech ve filmu nejvíce proslavila
honička číšníků, doprovázená tóny
písňe Severní vítr od Jaroslava
Uhlíře a Zdeňka Svěráka.

Slavná jména před kamerou v kraji

JOSEF ABRHÁM, KAREL
HEŘMÁNEK, VOJTĚCH KOTEK,
JÍŘÍ MÁDL, DANIEL CRAIG, EVA
GREEN, GÉRARD DEPARDIEU,
QUEEN LATIFAH, JACKIE CHAN,
OWEN WILSON
...A ŘADA DALŠÍCH

Perličky z csfd.cz

Vrchní, prchní! Scéna
v karlovarské restauraci vznikla
pod časovým tlakem: vedení
hotelu nechťelo podnik zavřít
na dlouho. Ladislav Smoljak
i přes protesty nakonec ještě
jednou celou scénu sehrál –
a výsledkem byl záběr bez střihu
dlouhý přes minutu a půl.

Casino Royale: Grandhotel
Pupp otevřel v roce 2025
skrýlý Splendid Bar inspirovaný
bondovkou. Vstup vede přes
„výťah“ s tlačítkem 007.

Ten, kdo tě miloval: Herec
Pavel Řezníček vzpomínal,
že mu nebylo nejlépe na
kazatelně v Božím Daru ani při
scéně, kdy visel za zábradlí
schodiště v Karlových Varech.
Nezapomenutelný zážitek si
z natáčení odvezla také herečka
Eva Holubová, která na Božím
Daru po dlouhé době viděla snít.
„Bylo to boží. To byl fakt dar,“
okomentovala.

Rapl: Natáčelo se i v mrazech
kolem -18 °C. Alexej Pyško
si z natáčení údajně odnesl
oboustranný zápal plic.

Z francouzského středověku zpátky na českou řeku: Loket se objevuje také v *Račtácích* (2006) s Jirkou Mádlm a Vojtou Kotkem. Ačkoliv ve filmu můžete slyšet, že se skupina vydává na výlet na hrad Kašperk, nenechte se zmást – štáb natáčel na Lokti. Části příběhu se odehrávají i na řece Ohři u Svatošských skal. Novější filmovou stopu má i Cheb. Objevil se například v detektivní komedii *Ten, kdo tě miloval* (2018) podle předlohy Marie Poledňákové, která využila více míst Karlovarského kraje včetně Chebu, Karlových Varů a Božího Daru. Scény z vánočních trhů se natáčely během skutečných trhů v Chebu na náměstí Jiřího z Poděbrad.

Úplně jinou náladu pak přinesl seriál *Rapl* (2016): Jáchymovská radnice se v něm proměnila v policejní stanici a mezi využitými filmovými lokacemi byl také hotel Radium Palace. Krušné hory, Jáchymov nebo Rýžovna dodaly příběhu syrovější atmosféru. Tady už region nepůsobí jako elegantní lázeňská kulisa, ale ukazuje i svou drsnější tvář: kraj kopců, mlhy, starých domů a silné atmosféry.

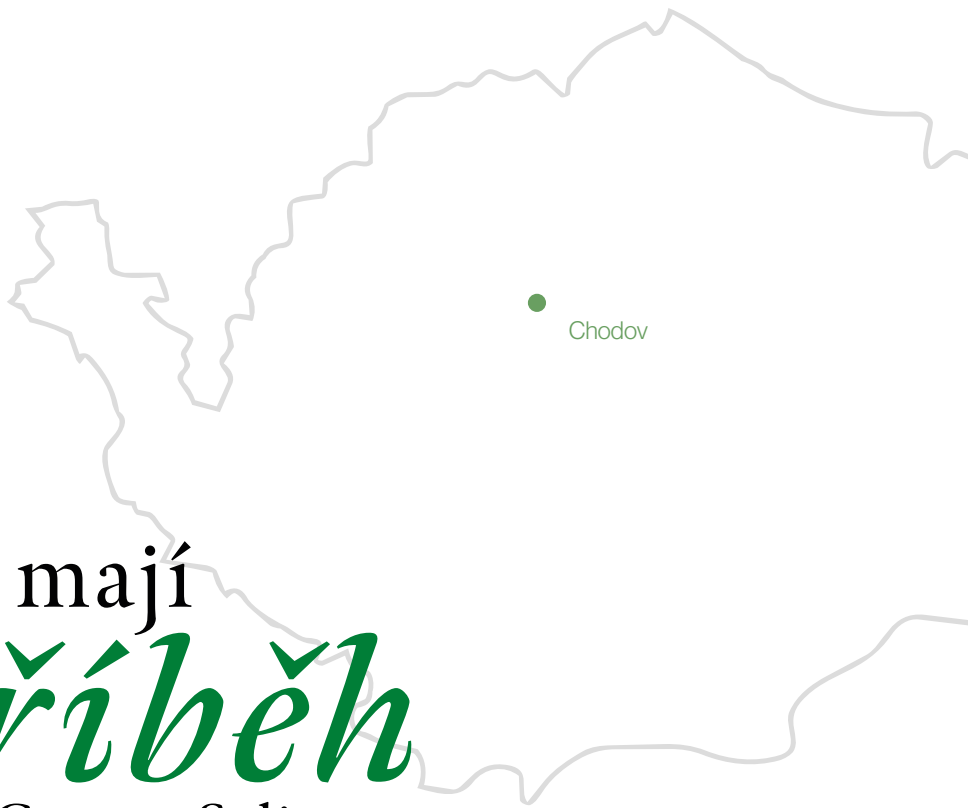
Hned v první sérii tohoto seriálu, konkrétně ve čtvrtém díle nazvaném Bludný kořen, jste mohli vidět i bývalý cínový důl

Rolava, známý také jako Sauersack, se specifickým kruhovým bazénem (ve kterém se našla mrtvola policistky Hany Vagnerové). A pokud jste si pozorně prohlédli naši titulní stránku, určitě jste tento industriální unikát poznali. Vedle filmařů si areál oblíbili i turisté, protože místo má nezaměnitelný genius loci. Ale pozor, kam šlapete, vstup do této národní přírodní rezervace je na vlastní nebezpečí a pohybovat se musíte jen po vyznačených cestách kvůli poddolování.

Karlovarský kraj je pro filmaře lákavý hlavně svou pestrostí. V rozmezí několika kilometrů nabízí lázeňskou eleganci, hotely s evropským šarmem, středověkou atmosféru, řeku Ohři, lesy, Krušné hory i industriálnější zákoutí. Může být romantický, noblesní, dobrodružný i temný.

A možná je na tom nejhezčí, že tahle filmová mapa není jen pro turisty. Je i pro místní. Stačí se projít po kolonádě, zastavit u Pupp, projet se do Lokte nebo k Ohři a najednou se člověk dívá na kraj jinak. Ne jako na kulisu, ale jako na místo, které už několikrát obstálo před kamerou. Často po boku hvězd, které jinak známe jen z plátna.

Anebo potkáváme na festivalu... 🍷

Sklo a světlo mají *nést příběh* Gustav Salinger

LENKA MAHDALOVÁ
foto ARCHIV G. SALINGERA

Gustav Salinger se svým kolegou založil v roce 1998 v Karlových Varech světelné studio. Příběh Luxlightingu začal prodejem svítidel jiných výrobců a postupně přes sériovou výrobu vlastních svítidel dospěl až k dnešní zakázkové výrobě originálních skleněných světelných instalací a atypických lustrů na míru.

Dnes firma sídlí v Chodově, kde vytváří autorské světelné objekty a skleněné instalace pro hotely i soukromé rezidence. V originálních dílech se propojují technika, design, řemeslo i emoce. Za příběhem firmy Luxlightingu stojí odvaha změnit směr, sklářská tradice Karlovarského kraje a lidé, kteří dokážou do žhavého skla vložit příběh.

Jak jste se vlastně jako elektrikář dostal k designovým světlům a sklu?

Začínali jsme jako klasické světelné studio. Fascinovalo mě, jak světlo dokáže úplně proměnit prostor. Navrhovali jsme osvětlení pro rodinné domy a kupovali světla od různých českých i zahraničních firem – ale často naráželi na technické nedostatky.

A tehdy přišel první impuls zkusit si vyrobit něco vlastního.

Co bylo tím prvním vlastním produktem?

Vestavná LED světla s magnetickým krytem – ale LED technologie tehdy ještě nebyly standard. Vytvořili jsme kolem nich ucelenou produktovou řadu včetně katalogu a obchodní prezentace. Překvapilo nás, jak velký byl zájem, i když to nebyly levné věci. Dlouho to fungovalo dobře. Pořídili jsme si CNC stroje a vybudovali dílnu, rozšiřovali sortiment a začali dodávat katalogová svítidla distributorům po celé republice.

Pak jste ale ten směr opustili. Proč?

Trh se postupně změnil. Výrobců LED svítidel přibývalo, konkurence sílila a významně

s ním zahýbal také dovoz levných produktů z Číny. Ceny klesaly, zatímco naše náklady rostly. Rozšiřovali jsme výrobu, přijímali nové zaměstnance, ale ziskovost se postupně vytrácela. Dostali jsme se do bodu, kdy bylo potřeba rozhodnout, zda skončit, nebo se vydat úplně jiným směrem.

A tím směrem bylo sklo?

Ano. Tou dobou jsme už měli za sebou několik zakázkových realizací pro architekty a jednou přišla poptávka, zda bychom nedokázali vytvořit i něco ze skla. Jeli jsme za sklářem do Nového Boru a když jsme viděli výrobu na vlastní oči, úplně nás to uchvátilo. Pak jsme si nějaký čas sklárny pronajímali, ale bylo to neefektivní a drahé. A pak přišel zásadní moment: potkali jsme pana Milana Mottla.

OBCHODNÍ SCHŮZKA S BLANKOU MATRAGI

PlanktOn

**Dělat věci tak,
aby měly smysl,
emoci a aby to
vždycky byla také
trochu zábava.**

Kdo je Milan Mottl?

Sklářský mistr z Karlových Varů, který měl dlouhé roky vlastní sklárnu a zkušenosti z praxe. Pomohl nám tady v Chodově postavit vlastní malou pec. Tím se změnilo všechno. Najednou jsme mohli zkoušet, vyvíjet, hrát si. Když jsme si chtěli vyrobit skleněné objekty do akvária, prostě jsme si je vyrobili. Ta pec nám dala svobodu.

Co tedy dnes tvoří hlavní část vaší práce?

Zakázková výroba. Ta tvoří naprostou většinu naší práce a sklo v ní hraje čím dál větší roli. Většinou přijde architekt nebo klient s nějakou představou, my ji zpracujeme designově, vytvoříme 3D model, první skici, orientační rozpočet a pak výrobní dokumentaci. Vznikají originální světelné objekty, plastiky, lustry, trofeje nebo obklady barů a stěn. Každá zakázka je vlastně prototyp.

Je pro vás důležité, že podnikáte právě v Karlovarském kraji?

Dnes už ano, i když to nebylo tak, že bychom si řekli: jsme patrioti a musíme tvořit tady. Bylo to hodně pragmatické. Budovu, kterou máme v Chodově, bychom si v Praze nebo přímo ve Varech nemohli dovolit. Ale hlavně – tohle je region se silnou sklářskou tradicí a lidmi, kteří tomuto řemeslu opravdu rozumějí. To je obrovská výhoda.

Skláři a brusiči jsou tedy pro vás klíčoví?

Ano. Spolupracujeme se skláři, brusiči, rytci. Někteří už v oboru běžně nepracují, dělají třeba úplně jinou práci, ale když je potřebujeme, přijdou. Zajímavé je, jak je každý sklář šikovný na něco jiného – někdo umí foukat velké těžké věci, jiný modelovat jemné tvary. Často oslovujeme konkrétního člověka podle zakázky.

Co je na práci se sklem nejtěžší?

Trpělivost. Sklo je materiál, který vyžaduje čas a respekt a vždycky si určuje vlastní tempo. Třeba masivní kusy se musí chladit deset i čtrnáct dní, aby v nich nezůstalo vnitřní pnutí. A i tak se může stát, že otevřete pec a všechno je rozpraskané. U některých věcí víte, že je tam třeba padesáti až šedesátiprocentní riziko, že to nevyjde. Když se to stane, musíte chvíli počkat, než z vás opadne zklamání, a pak začít znovu.

Stane se někdy, že chyba dopadne lépe než původní plán?

Ano, a to je na skle krásné i šilené zároveň. Sklář má něco vyrobit, zkazí to, jenže výsledek je lepší, než jsme chtěli. A pak to chceme zopakovat, ale on dva dny zkouší vyrobit stejný „zmetek“ a ono to nejde. U skla někdy vznikne dokonalost právě omylem.

LEAVES, SOUKROMÁ REZIDENCE BRATISLAVA

HOTEL PRESIDENT PRAHA

HOTEL PRESIDENT PRAHA, ZRCADLÍCÍ SE SVĚTLNÝ NÁPIS

TAVENÍ SKLA NA HUTI

Na jaké realizace jste nejvíc hrdí?

Na větší projekty, kde se ukáže, že to opravdu umíme od návrhu až po finální instalaci. Třeba Molo Lipno, hotel Fairmont Golden Prague, kde jsme dělali celé patro a skleněné paravany z lehaného skla. Nebo velké lustry v soukromých vilách, jeden byl přes několik pater a vážil tři tuny. Když pak člověk vidí hotový prostor a reakce lidí, ví naprosto přesně, že všechno to vynaložené úsilí mělo smysl.

Vaše díla mají často ukrytou nějakou myšlenku, poselství, je to tak?

Ano. Ale snažíme se, aby myšlenka nebyla vidět hned na první pohled. Aby tam byly indicie, aby objekt vyvolával otázky. Někdy je nejlepší, když ten příběh zná hlavně majitel a může ho hostům vyprávět. Když si třeba klient při výrobě i na něco sáhne, vymyslí si jednu kuličku nebo detail, pak ho ten objekt mnohem víc baví. Pak k němu přijde návštěva a on ji hned vede k lustru, aby ukázal: tohle jsem si vymyslel já.

Kde hledáte inspiraci?

Hodně v přírodě a zážitcích. Dřív jsem se potápel po celém světě, natáčel žraloky a velryby. Do návrhů se mi pak promítají motivy planktonu, kapek nebo rostlin. Ne prvoplánově, spíš jako skrytý příběh. No a pak samozřejmě hory. Tady v regionu jsou pro mě srdcovkou Krušné hory a jejich okolí – Tisová, Přebuz, Jelení. Jsou divoké, neobjevené a někdy mi připomínají Kanadu. Mám to tady rád.

Co byste poradil lidem, kteří chtějí začít podnikat nebo tvořit?

Nebát se to zkusit. Dnes mají mladí lidé díky technologiím mnohem víc možností než my na začátku, kdy jsme v devadesátkách hledali kontakty ve Zlatých stránkách. Umělá inteligence i další nástroje dokážou hodně usnadnit začátek. Ale hlavní je neanalyzovat všechno donekonečna, jít do toho a nebát se občas narazit. Neúspěch vás totiž často posune správným směrem. 😊

Rychlá fakta o Luxlighting

Firma vznikla v roce 1998
Sídli v Chodově u Karlových Varů
Začínala jako světelné studio
Dnes se zaměřuje hlavně na zakázkovou výrobu
Propojuje světlo, sklo, design a řemeslo

Klíče k úspěchu

- odvaha
- trpělivost
- nenechat se odradit neúspěchem
- obklopit se lidmi, kteří se pro věc dokážou nadchnout

Cesta ke hvězdám začíná tím, že *neuhnete* Daniel Biskup

Údrč

LENKA MAHDALOVÁ
foto ARCHIV D. BISKUPA

Je mu šestnáct, studuje Gymnázium Ostrov a pochází z Údrče u Bochova. Daniel Biskup prošel výběrem programu Česká cesta do vesmíru Zero-G, zažil stav beztlíže, sledoval start mise Artemis II v USA a vede vlastní raketový tým.

Jeho sen je jasný: stát se astronautem-věd-
cem. A jeho vzkaz ostatním studentům? Ne-
bát se vystoupit z komfortní zóny.

**Když se o vás píše, často zaznívá Gymná-
zium Ostrov. Vy ale pocházíte odjinud, že?**

Ano, jsem student ostrovského gymnázia, ale
nejsem přímo z Ostrova. Pocházím z Údrče
u Bochova, kousek od poutního místa Skoky.
Do Ostrova dojíždím a doma jsem v Údrči.

**Jak se kluk z malé obce dostane až k pro-
gramu Česká cesta do vesmíru?**

Přes rodiče. Táta mi poslal odkaz na
výběrové řízení a upozornila mě na něj
i teta, která pracuje v Techmanii. Nějakou
dobu jsem váhal, jestli se přihlásit, a při-
hlášku jsem odeslal skoro na poslední
chvilí. Pak jsem si ale řekl, že když už jsem
udělal první krok, půjdu do toho naplno
a dokončím to.

Vesmír vás zajímal už od mala?

Co si pamatuji, tak od malička. Rád jsem
se koukal na noční oblohu a od malička snil
o tom, že i já se tam jednou podívám. Asi
ve čtyřech nebo pěti letech mi poprvé do-
šlo, že tam nahoře je obrovský prostor plný
hvězd a planet. Když člověk pozoruje oblo-
hu a spojí se mu to s obrázky z knížek, začne
mu v hlavě šrotovat, co to vlastně je. Za po-
slední rok a půl jsem se ale posunul nesku-

Vzkaz studentům:
*Nebojte se vystoupit
 z komfortní zóny.
 První krok často
 vyžaduje odvahu, ale
 může změnit všechno.*

FOTOGRAFIE CELÉHO TÝMU Z CESTY DO USA

tečně. Naučil jsem se víc mluvit na veřejnosti, získal spoustu znalostí a hlavně motivaci.

Do programu se hlásilo 861 uchazečů. Co rozhodlo, že jste se dostal mezi finalisty?

Výběr měl šest etap a byl inspirovaný skutečným výběrem astronautů. Byly tam kognitivní testy, fyzické testy, testy paměti a další. Postupně vždycky část uchazečů vyřadili, až nás zůstalo 26 studentů z celé republiky. Všechno jsem si řešil na vlastní pěst.

Jedním z nejsilnějších zážitků byl určitě let ve stavu beztíže. Dá se to vůbec popsat?

Hrozně těžko. Letěli jsme v Airbusu A310 společnosti Novespace, což je největší parabolické letadlo na světě. Letadlo prudce stoupá až do náklonu 50 stupňů,

poté prudce zpomalí a pozvolna si nadhodí všechny účastníky uprostřed trupu. Člověk následně zažije asi 22 sekund stavu beztíže. A takhle 16× dokola (usmívá se). Je to zmatek pro vestibulární systém, hodně lidí se pozvrací. Nejlepší přirovnání je moment, kdy zakopnete a začnete kolem sebe bezmocně máchat rukama. Tak vyjadají všichni v beztíži poprvé.

A pak přišla cesta do USA na start Artemis II. To jste ale nevyhrál jako cenu, že?

Ne. To je častý omyl. Výběr z 861 uchazečů byl do mise Zero-G. Do USA jsme se rozhodli vyrazit sami jako skupina kadetů, které spojovala láska k vesmíru. Museli jsme si sehnat finance a naplánovat celou cestu. NASA nás pak pozvala jako VIP hosty. Byli jsme jediní Češi u toho startu, naše čtyřka.

Co si člověk odnese z toho, když vidí start rakety naživo?

Že online přenos je úplně něco jiného. Byli jsme 13 kilometrů od rampy, ale i na tu vzdálenost bylo vidět, jak je raketa obrovská. Překvapilo mě, že letí viditelně šikmo, aby se dostala na nízkou oběžnou dráhu. A hlavně ten zvuk! Asi 30 sekund po startu jsme slyšeli hřmění motorů i odpojení boosterů. I z té vzdálenosti to bylo kolem 108 decibelů. To je zážitek, který ve vás zůstane.

Na květnové konferenci talentu v Ostrově jste mluvil i o tom, že nechcete být astronaut-pilot, ale spíš astronaut-vědec. Proč?

Cesty jsou dvě. Buď můžete jít přes armádu jako bojový pilot, nebo přes vědu. Já bych chtěl být vědec, kterého pošlou do vesmíru něco zkoumat. Znamená to hodně studia,

doktoráty, výzkum, fyzickou přípravu. Astronauti jsou extrémně komplexní lidé. Musíte mít znalosti, fyziku i psychiku.

A co pro to děláte už teď, v šestnácti?

Studuji, sportuji, hledám kontakty, věnuji se projektům. Plavu, lezu, láká mě triatlon, baví mě adrenalin. Děláním i free diving, protože je hodně o psychice a vlastní vůli. Můj rekord je přes čtyři minuty pod vodou. Člověk si v půlce řekne, že už to nedá, a právě tam se učí pracovat s hlavou.

Vedete také raketový tým v Czech Rocket Challenge. Co to znamená?

Je to národní soutěž, kde týmy staví vlastní modelářské rakety. Náš pětičlenný tým se jmenuje Sugar G-lider a já jsem koordinátor. Stavba rakety je drahá, jen základní vývoj může stát kolem 50 tisíc korun. Potřebujete třeba karbonový plášť a spoustu dalších komponentů.

Jak se shánějí peníze na takové sny?

Musel jsem se to naučit. Kvůli cestě do USA jsem oslovil asi 50 firem z Karlovarského kraje i celého Česka. Zareagovala zhruba polovina a z těch odpovědí byla asi polovina kladná. Sám jsem získal 102 tisíc korun, cesta mě stála kolem 70 tisíc. Jako tým jsme dali dohromady zhruba 300 tisíc. Bez podpory to nejde, ale není to jen o penězích. Důležití jsou lidé, kteří vás podřijí.

Jaký máte vztah ke Karlovarskému kraji? Je to pro vás místo, kam se chcete jednou vrátit?

Ano. Teď mi třeba Praha dá víc příležitostí, ale až si vytvořím život tak, jak bych chtěl, rád bych se vrátil. Mám tady rodinu a okolo nádhernou přírodu. Myslím, že jako kraj máme být na co hrdí.

A co konkrétní plány? Kde se vidíte třeba ve dvaceti?

To už bych měl studovat na univerzitě a doufám, že získám stipendium, které mi pomůže na cestě do vesmíru. Ve dvaceti to ale bude pořád jen část cesty. Astronautem se člověk nestane tak rychle. Může to být ve čtyřiceti, pětáctyřiceti. Je to běh na dlouhou trať, a proto už teď dělám, co můžu.

Co byste vzkázal studentům, kteří mají velký sen, ale bojí se udělat první krok?

Nebát se vystoupit z komfortní zóny. Když máte sen a jdete za ním, nesmíte se bát překážek. Budou přicházet další a další, lidé vás někdy budou odrazovat. Ale zároveň máte kolem sebe lidi, kteří vás podpoří. Když už máte vytyčenou trasu, ať je to fotbalista, astronaut nebo cokoliv jiného, hlavně je neuhnout a nenechat se zvíkat. Nikým si nenechte vzít to nadšení, které pro svůj sen máte. To je nejdůležitější. ☺

Rychlá fakta

Student gymnázia Ostrov
Aktivní člen České cesty do vesmíru
Ambasador českého kosmického programu
Kadet mise Zero-G
Řečník spolku Zvaž vědu!
Leader středoškolského raketového týmu Sugar G-lider
Popularizátor kosmonautiky
Účastník cesty na start Artemis II

Co dělá v 16 letech

Studuje, sportuje, pracuje na fyzice, mluví veřejně o vesmíru a připravuje se na dlouhou cestu k astronautice. Současně ale podporuje lidi kolem sebe a snaží se v případě zájmu poradit na základě vlastních zkušeností.

Danielův cíl je stát se astronautem-vědcem, který jednou poletí do vesmíru.

Hudba *má sílu* zasypávat příkopy mezi lidmi

Mariánské Lázně

LENKA MAHDALOVÁ
foto ARCHIV M. R. RŮŽIČKOVÉ

Michaela Rózsa Růžičková

Nová šéfdirigentka Západočeského symfonického orchestru Mariánské Lázně. A zároveň teprve druhá žena na podobném postu v historii Česka i Slovenska, kde se narodila. V Česku žije od svých 18 let a dnes ho považuje za svůj domov.

Orchesterální i studiová dirigentka a sopranistka v jedné osobě vám prozradí, čím jí Karlovarský kraj učaroval, jaký je hlavní úkol dirigenta a proč je živý koncert místem, které diváky dokáže spojit.

Když se řekne Michaela Rózsa Růžičková, kdo před námi stojí?

Asi především muzikant a úplně normální ženská, která má to štěstí, že ji živí práce, kterou miluje. A pak také člověk, který neustále pendluje mezi zkušebnou, koncertním sálem, nahrávacím studiem a rodinou.

Kde aktuálně působíte?

Nejčerstvější novinkou je, že jsem se stala novou šéfdirigentkou Západočeského symfonického orchestru. Jinak jsem také

zpěvačka a studiová dirigentka. Hodně pracuji s manželem – hudebním skladatelem a aranžérem, se kterým se věnujeme třeba hudbě k filmům a pohádkám. Jednou nohou stojím na klasickém břehu a druhou na filmovém, potažmo poprockovém. A krásně se to prolíná. Klasika přináší preciznost a hloubku, volnější žánry zase rytmus, drive a bezprostřednost.

Vyrůstala jste v hudebnické rodině. Bylo od začátku jasné, že půjdete stejným směrem?

Naprostu. Nepamatuji si chvíli, kdy bych uvažovala nad čímkoliv jiným než hudbou. Hudba je jako vrcholový sport nebo balet. Musíte ji milovat tak, že vám nevadí, že vám vezme veškerý čas. Hudbou prostě žijete. Na profesionální úrovni se nedá dělat napůl.

Původně jste ale mířila ke zpěvu. Jak se z toho stalo dirigování?

Můj původní sen byl být operní zpěvačkou. Odmala jsem stávala na všech kanálových poklopech, zpívala a ukláněla se. Jenže když přišel čas připravovat se na konzervatoř, můj hlas ještě neprošel mutací. Protože i holky mutují, jen to není taková divočina jako u kluků (směje se). A tehdy by bylo nebezpečné začít hlas klasicky školit. A tak jsme se doma domluvili, že než dozrají hlasivky, budu studovat hudbu tím nejhlubším a nejkomplexnějším způsobem – dirigováním. Nejprve to byl vlastně náhradní obor. Ale pak jsem si jej zamilovala a zůstala u něj. A po vystudování dirigování na HAMU v Praze jsem tamtéž vystudovala nakonec i operní zpěv.

V jejím playlistu najdete pop, rock, starší kapely jako Beatles nebo Queen, ale i funk, soul nebo Arethu Franklin. Žánr podle ní není rozhodující – důležité je, aby hudba byla dobrá.

Jak si dobíjí baterky?

Relaxuje doma. Převlékne se do tepláků a jde kopat na zahradu. Miluje vaření, pečení, interiérový design. A také počítačové hry. Dlouhá léta hraje Pharaoh, kde si staví vlastní egyptské město.

Sledujte titulky filmů a pohádek

Jako studiová dirigentka se podílela na hudbě celé řady z nich: Bábovky, Čertí brko, Gump – jsme dvojka, Bardotky, Děti Nagana, Neporazitelní, Teroristka, Božena, Po strništi bos, Betlémské světlo, Pět švestek, Svatá a další

Playlist

Najdete tam pop, rock, starší kapely jako Beatles nebo Queen, ale i funk, soul nebo Arethu Franklin. Žánr podle ní není rozhodující – důležité je, aby hudba byla dobrá.

20 mil.

Její hudbu si na Spotify každý měsíc pustí více než 1,1 milionu posluchačů. Nejposlouchanější klasická skladba na jejím profilu se blíží hranici neuvěřitelných 20 milionů přehrání.

Pozvánka na inaugurační koncert

Speciální otevření nové sezony
11. září 2026
Společenský dům Casino
Mariánské Lázně

Program nabídne Dvořákův violoncellový koncert s Tomášem Jarníkem, Dvořákův Karneval a Brahmovy variace na Haydnovo téma.

KONCERT SE SYMFONICKÝM ORCHESTREM HL. M. PRAHY FOK A ZPĚVÁKEM ONDŘEJEM RUMLEM V DIVADLE HYBERNIA
FOTO: PETRA HAJSKÁ

*Mariánskolázeňská kolonáda
ji okouzila geniem loci, tradicí
i atmosférou. A čerstvá teplá
oplatka? „To je prostě jízda.“*

Když se řekne dirigent, může mít někdo tendenci přisuzovat mu autoritativní charakter. Co podle vás dělá dobrého dirigenta?

Autorita je důležitá, ale nemyslím si, že vychází z toho, že máte v ruce taktovku a stojíte na stupínku. Vzniká přirozeně ve chvíli, kdy lidé vidí, že jste připravená, víte, kam chcete společně dojít, a máte představu, jak se tam dostat. Je v tom samozřejmě i kus osobnosti – schopnost komunikovat s lidmi, získat si jejich důvěru a nadchnout je pro společnou věc. Před vámi sedí profesionální hudebníci, lidé s bohatými a letitými zkušenostmi. Nepřicházíte je učit, jak se drží housle. Máte jim vytvořit prostor, aby mohli společně dobře hrát, aby se jejich umění mohlo projevit a aby jim to přinášelo radost. Aby celý soubor publiku předvedl něco jedinečného. A právě v tom podle mě spočívá role dirigenta – inspirovat, spojovat. Když se to podaří, vznikne mezi orchestrem a dirigentem zvláštní souhra, kterou člověk jen těžko popisuje slovy. Je to až opojný pocit. Pokaždé, když se postavím před orchestr a sleduji, jak se hudba během zkoušek postupně rodí a získává tvar, si znovu uvědomím, proč tuhle práci tolik miluji.

Jste teprve druhou ženou v historii České republiky, která byla jmenována do pozice šéfdirigentky. Vnímáte to jako milník?

Určitě. Jmenování šéfdirigentkou Západočeského symfonického orchestru je pro mě zatím kariérní vrchol a obrovská čest. Jde o nejstarší symfonický orchestr v Česku, tento rok oslavil už 205 let od svého založení. A ano, uvědomuji si, že je v tom i určitá symbolika. Když se člověk podívá do historie, ženy za dirigentským pultem byly dlouho spíše raritou. Ne proto, že by nebyly schopné nebo neměly potřebné předpoklady, ale jednoduše proto, že taková byla tradice. Jsem ráda, že dnes už se na dirigenta díváme především podle toho, co umí, a ne podle toho, jestli je to muž nebo žena. A pokud moje jmenování pomůže k tomu, aby to bylo vnímáno jako něco úplně normálního, budu jen ráda.

Jaké máte plány s tímto hudebním tělesem?

S panem ředitelem Vladimírem Smutným nás spojuje obrovské nadšení a spousta nápadů. Rádi bychom třeba obnovili abonentní

NAHRÁVÁNÍ V HUDEBNÍM STUDIU ČESKÉ TELEVIZE
FOTO: PETRA KLAČKOVÁ

V KOSTCE

Je teprve druhou ženou v historii Česka, která byla jmenována do pozice šéfdirigentky profesionálního symfonického orchestru, a zároveň první Slovenkou vůbec. Působí také jako studiová dirigentka, orchestrátorka a zpěvačka. Vystudovala konzervatoř v Bratislavě a HAMU (Hudební a taneční fakultu Akademie múzických umění v Praze).

FOTO: PETRA KLAČKOVÁ

řadu edukačních koncertů pro rodiny s dětmi. Klasická hudba je komplexní věc a nemůžete čekat, že někomu v osmnácti pustíte Mahlera a on začne chodit na koncerty (usmívá se). Děti je potřeba k hudbě vést od mala. Zároveň bychom chtěli orchestr stabilizovat, aby se hráčům dobře hrálo, měli komfort v duši a mohli divákům předávat to nejlepší, co dovedou.

Jak vnímáte Mariánské Lázně jako lokaci?

Mariánky jsou pro mě naprosté zjevení. Když jsem sem přijela, zjistila jsem, že je to neskutečně krásný kus světa. Trvale sice žiji v Brdech, ale sem do Mariánek to mám jen něco málo přes hodinku a pokaždé se sem velice těším. Strašně mě to sem táhne. Spojuje se tady krása, tradice, klid i noblesa, která se s hudbou přirozeně setkává.

Máte tady už své oblíbené místo?

Kolonádu. Z každého kousku tam člověk cítí tradici a úžasný genius loci. Jsem do ní čerstvě zamilovaná. A dát si teplou čerstvou lázeňskou oplatku přímo na kolonádě, to je prostě jízda (směje se). Těším se, že tam

s orchestrem budu hrát, protože kolonádní repertoár je speciální disciplína. Lidé tam přicházejí odpočívat, dát si kávu, projít se krásným dnem a příjemné tóny jim k tomu dotvářejí kulisu. Nepotřebují intenzivní, hlubokou a depresivní hudbu. Potřebují hudební doprovod k atmosféře místa – něco křehkého, jemného, noblesního a pozitivního.

A co říkáte na domovský sál Západočeského symfonického orchestru – Společenský dům Casino?

Je výjimečně krásný. A spoustu lidí, kteří jej neznají, překvapí, že to ve skutečnosti není žádné kasino. Sál je ohromující, s vysokými stropy, mramorovými sloupy a krásnou akustikou. Je tam nádherný dozvuk a pro orchestr naší velikosti je to ideální prostor. Bavíme se třeba o pětáctýřiceti hráčích, u velkého obsazení o šedesáti až osmdesáti.

Část vaší práce patří filmu. Jak se liší studiové dirigování od koncertu?

Je to úplně jiný typ práce. Skladatel přinese hudbu, dnes většinou složenou na počítači. My ji s manželem jako orchest-

rátoři připravíme pro živý orchestr, vytvoříme partituru a party. Ve studiu se pak nahrává podle přesného metronomu (říkáme tomu „na klik“), hudebníci mají sluchátka, všechno musí být detailní a precizní, mikrofony vám neodpustí žádnou chybu. Hudba ve filmu je zásadní, protože divákovi říká, jaký emoční náboj má konkrétní scéna. Zkuste si na pozadí němé scény pustit různé typy hudby – a uvidíte, jak se atmosféra promění.

A co byste si přála, aby si lidé odnášeli z vašich koncertů?

Pro mě je na hudbě nejvzácnější živý zážitek – to, že jdete na koncert. A je jedno, jestli jde o klasiku nebo rockový koncert. Cítíte tam pokaždé jakési probuzené člověčenství. Dnes se nás pořád někdo snaží přesvědčit, že společnost je rozdělená. Ale když sedíte v sále, posloucháte hudbu a všichni se napojíte na tutéž emoci, dochází vám, jak jste si podobní. Vidíte, že i pánové dvě řady před vámi zavře oči, protože cítí totéž. Proto je živé umění důležité. Chodíme si tam připomínat, že všichni jsme především lidé. 🍀

Chytrá energie

z Varů

Lukáš Caldř

Kyselka

LENKA MAHDALOVÁ
foto L. MAHDALOVÁ, ARCHIV L. CALDŘA

Lukáš Caldř je softwarový vývojář, který se po letech v Plzni a Praze vrátil do Karlovarského kraje. Spolu se společníkem Jirkou stojí za projektem Infigy, který pomáhá domácnostem i firmám chytrě využívat energii z fotovoltaiky.

Jejich malá „krabička“ umí řídit spotřebiče tak, aby elektřina ze slunce nekončila zbytečně v síti, ale pracovala tam, kde má největší smysl: doma.

Zkuste čtenářům nějak jednoduše vysvětlit, kdo jste a co děláte.

Jsem softwarový vývojář, především programátor. Tedy člověk, který sedí za klávesnicí, píše kód a pak z toho vznikají programy, které lidé používají na internetu, v telefonu nebo v aplikacích. Tím jsem se zabýval dlouhou dobu v různých startupech a zahraničních projektech. Vše ale nakonec vyústilo ve vývoj vlastního produktu s názvem Infigy.

A ten se dá využít k čemu?

Představte si, že máte rodinný dům s foto-

voltaikou a potřebujete řídicí jednotku, která by dokázala efektivně zužitkovat aktuální přebytky energie. A přesně tu my máme – krabičku, která je kombinací softwaru a hardwaru. Ta se nainstaluje do rodinného nebo bytového domu a řídí využívání energie tak, aby se v domě zužitovala co nejlépe.

Popište nám tedy, jak váš systém funguje.

Je připojený k fotovoltaice, která je často sama o sobě „hloupá“. Když svítí slunce, vyrobí energii, nabije baterku – a poté už se třeba celé odpoledne přebytká energie posílá do sítě. Člověk za ni většinou nedostane skoro nic. Ale my do toho přinášíme inovaci – propojíme fotovoltaiku třeba s bojlerem, tepelným čerpadlem, nabíječkou na elektroauto nebo dalšími spotřebiči a ty se spouštějí ve chvíli, kdy je energie

ze slunce přebytek. Díky tomu může naše jednotka ušetřit klidně 10, 20 nebo 30 tisíc korun ročně.

Jak se programátor dostane zrovna k energetice?

Vlastně dost náhodou. Programovat jsem začal na střední škole a jeden učitel mě požádal o web pro jeho SVJ (společenství vlastníků jednotek, pozn. aut.). O pár let později, když už jsem byl v Praze, se na mě přes něj někdo obrátil s nabídkou spolupráce. A jeden z projektů byla rodinná firma, která instalovala tepelná čerpadla a hledala někoho, kdo by jim udělal hezkou aplikaci. Vytvořili jsme pro ně chytrou jednotku a aplikaci a ten produkt se nakonec dostal zhruba do pěti tisíc domácností. Tam jsem se hodně naučil o vytápění budov.

Podnikatelský princip

Rychle ukázat nápad lidem, získat první reakce a nepřekombinovat řešení. Malý funkční krok je lepší než roky ladění v šuplíku.

Oblíbená místa

Karlovy Vary
lesy kolem města
Kyselka
údolí Ohře

Kam míří dál

Z domácností se chtějí postupně posouvat i k větším instalacím – například k fotovoltakám na polích, bateriovým kontejnerům nebo výrobním halám.

Kraj očima Lukáše

Silnější komunitu lidí z moderního a digitálního byznysu. Místa nebo akce, kde by se potkávali, sdíleli dovednosti a nové nápady.

A tam jste potkal i současného společníka?

Ano. Můj společník Jirka měl zkušenosti přímo z energetiky, z instalací tepelných čerpadel, z domů, z kabelů, z trubek. Já jsem byl spíš IT hlava, on energetik z terénu. Když pak přišel nápad, že fotovoltika se rychle rozvíjí, ale na trhu chybí dobrá regulace, naše schopnosti do sebe zapadly. Začali jsme po večerech dělat na novém projektu.

Potřebovali jste na začátku velké investice?

Ani ne. Investovali jsme hlavně vlastní čas. Vyvíjeli jsme to sami ve volných chvílích, a měli dva další společníky, kteří nám dali nějaký kapitál a zázemí. Velké štěstí bylo, že se produkt začal rychle prodávat a poměrně brzy jsme byli ziskoví. Čas pro nás byl tehdy nejcennější komoditou. Programovali jsme, řešili obchod, do toho schůzky – a to všechno jsme dělali ve dvou.

Kolik domácností dnes Infigy používá?

Za dva a půl roku máme naše jednotky

zhruba ve třech tisících domácnostech. Spolupracujeme s instalačními firmami po celé republice. Produkt vyvíjíme, vyrábíme a prodáváme, instalaci koncovým zákazníkům pak řeší partnerské firmy. Těch, které si od nás koupily aspoň jednu jednotku, je aktuálně asi 350.

Co považujete za největší úspěch?

To, že jsme roztlačili začátek. Že jsme nápad zrealizovali, ustáli první rok, jezdili po schůzkách, prodávali, i když jsme jako vývojáři chtěli hlavně vyvíjet. A že jsme to dotáhli do fáze, kdy máme tým, který nám pomáhá. Když si představíte, že každý všední den 10 nebo 15 techniků napříč republikou někde montuje naši krabičku a zapojuje kabely, je to silný pocit.

Jak velký tým za tím dnes stojí?

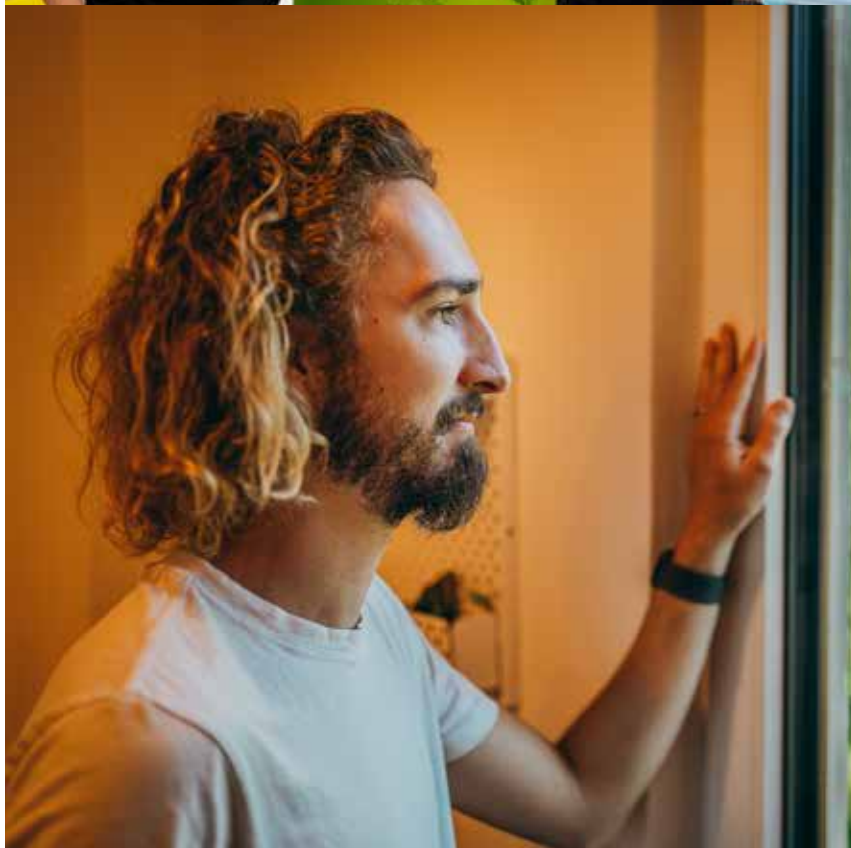
Snažíme se držet jádro co nejmenší a být efektivní. Náš hlavní tým má sedm, osm lidí, rozmístěných různě po republice. Z Varů

S KOLLEGOU JIŘÍM ŠIZLINGEM NA MENTORINGU NA VODAFONE NÁPADROKU 2024

TÝMOVÉ FOTO Z VÝJEZDU NA ŠUMAVU (JARO 2025)

*Čísla, která stojí
za pozornost*

3 000

instalací v domácnostech za 2,5 roku

350

partnerských instalačních firem

10–15

instalací za den

jsem já a jeden kolega, s ostatními fungujeme na dálku. K tomu máme další externí lidi a výrobu řešenou přes partnery.

Vy jste se po letech v Praze vrátil do Karlovarského kraje. Proč?

Jsem z Karlových Varů a jsem s tím místem nějak srostlý. I když jsem byl na střední v Plzni a pak šest let v Praze, vracel jsem se sem skoro každý víkend. Není to ani tak o tom, že bych tady měl hromadu kamarádů. Spíš o místě a přírodě. To je podle mě obrovské aktivum kraje. Ve Varech v podstatě vykořistíte z města rovnou do lesa. Můžete tady běhat, jezdit na kole, jsou tu krásné stezky.

Zrovna třeba z Kyselky, kde jsme koupili dům u řeky, je nádherná cesta až do Varů. Jet po ní, dát si něco dobrého a jet zase zpátky je pro mě úžasný relax.

Má Karlovarský region pro váš byznys nějaký specifický význam?

Upřímně to, že jsme firmu rozjeli zrovna tady, pro nás nemělo žádný konkrétní dopad. Ale rád bych, aby tady vznikla komunita lidí podobného zaměření. Nemusí to být jen programování, spíš moderní digitální byznysy, mladé firmy, lidé, kteří něco tvoří. Věřím, že tady jsou, ale moc se nepotkávají. Chybí mi místo nebo akce, kde by se sdílely doved-

nosti a nápady. Myslím, že by to posunulo všechny.

Co byste poradil někomu, kdo chce rozjet vlastní projekt?

Dělat to, co ho baví. Když vás baví obor, lidé kolem něj i samotný problém, jste tomu schopni dát spoustu času navíc. A hlavně si rychle ověřit, jestli myšlenka dává smysl. Nekuťte něco tři roky ve sklepe. Udělejte prototyp, ukažte ho lidem, získejte zpětnou vazbu a první zákazníky, i když produkt ještě není dokonalý. A nepřekombinovávejte věci. Rozsekejte problém na menší části a dělejte věci jednoduše. 🍷

Děti se mají do školy *těšit*

LENKA MAHDALOVÁ
foto K. ŠONKOVÁ

Martina Mariana Štadlmajerová

Před třemi lety založila v Aši NEOnovou školu, která staví na menším kolektivu, vztahu k dětem, jazycích, kritickém myšlení a schopnosti obstát ve světě, který se rychle mění.

Cesta k vlastní škole ale nebyla jednoduchá. Přesto dnes v Aši úspěšně funguje místo, odkud se dětem nechce odcházet a kde se učí vnímat, v čem jsou dobré.

Kdy jste začala přemýšlet o založení vlastní školy?

Byl to postupný proces. V roce 2011 jsem nastoupila jako učitelka do britské mezinárodní školy v Praze. Tam se mi začala skládat mozaika – méně dětí ve třídě, učitel, asistentka, skvělé zázemí a respektující přístup. Řekla jsem si: to by bylo skvělé, kdyby to takhle fungovalo na všech školách.

Takže NEOnová škola vznikla na základě reálné osobní zkušenosti z jiné školy?

Částečně ano. Nešlo o to vzít cizí model a slepě ho přenést do Aše. Spiš mě to přivedlo k otázce, proč by škola nemohla být místem, kam děti chodí rády a kde se klade

důraz i na to, jaké dítě je, co ho baví, co mu jde a co bude do života opravdu potřebovat. Když se mi narodily vlastní děti, začalo to být čím dál více aktuální. A tak jsme dali dohromady tým lidí, kteří to měli nastavené stejně.

A v čem je tedy vaše škola jiná, než jak ji standardně známe?

Stavíme na moderních trendech v pedagogice. Důležité jsou pro nás jazyky, kritické myšlení, projektová výuka a malý kolektiv. Angličtinu máme od první třídy, němčinu už od čtvrté třídy. Neučíme děti jen oddělené předměty. Snažíme se, aby si věci dávaly do souvislostí a vnímaly učivo skrze zážitky.

Mluvíte hodně o vztahu k dětem. Co je podle vás nejdůležitější?

Bavít se s nimi rovně. Dobrý učitel se nad děti nepovyšuje. To neznamená, že jim podlézá nebo že si mohou dělat, co chtějí. Ale děti poznají, jestli s nimi dospělý mluví z po-

zice moci a nemají to rády. U nás si s dětmi i tykáme. Zakládali jsme školu jako skupina nadšenců a kamarádů. Bylo by zvláštní si prvního září najednou začít formálně vykat.

Jak na takovou školu reagovali lidé v Aši a okolí?

Záleží, z jaké perspektivy se na to člověk dívá. Rodiče a děti naší školu vnímají vesměs pozitivně, jako další alternativu. U pedagogů nebo ostatních škol je to různé. Město jako zřizovatel logicky podporuje svoje školy, ale zároveň podpořilo i nás, za což jsme vděční. České školství dnes ale řeší mnoho náročných situací, včetně integrovaných dětí. A někdy nastane situace, kdy šikovné děti zůstávají stranou. Právě těm chceme dát prostor růst.

Takže pracujete s talentem?

Ano. Nejde nám jen o to, aby děti zvládly učivo, ale aby věděly, v čem jsou silné a kam

NEONOVÁ ZÁKLADNÍ ŠKOLA

*Řídím se mottem:
„Obklopuj se
inspirativními
lidmi.“*

mohou dál růst. I proto je pro nás důležité propojení s gymnáziem. Sídlíme v jeho budově a koordinujeme vzájemné aktivity tak, aby děti měly přirozenou návaznost, pokud budou chtít pokračovat právě tímto směrem. Nechceme je jen připravovat na testy, ale na další krok.

Začátky ale podle všeho nebyly vůbec jednoduché.

První rok jsme zůstali bez příspěvků na žáky, protože jsme kvůli opomenutí jednoho legislativního kroku nezískali dotaci. A v dubnu jsme museli vypsát zápis do školy, která v tu

chvíli ještě neexistovala. Někteří domluvení učitelé proto nakonec nenastoupili, vnímali to jako risk. Jiní pedagogové přispěchali na pomoc. Ale všechny rodiny zůstaly. Řekli nám: to nevadí, když děti budou zatím sedět klidně i na polštářích.

A seděli?

Vůbec ne. Komunita kolem nás se spojila, vypsalí jsme i sbírku na Donio, našli jsme sponzory. Třídy nakonec byly vybavené tak, jak jsme potřebovali. Významnou podporu nám dal Heinz-Glas Decor a jeho jednatel Pavel Isteník. Svým know-how

nám pomohly i jiné alternativní školy, mezi kterými panuje obrovská solidarita. Nikdo za to nic nechtěl. A já bych v budoucnu také ráda podpořila školy, které se ocitnou v podobné situaci a vrátila to alespoň takhle.

Jak velkou školou vlastně můžete být?

Máme povolenou kapacitu 80 žáků na celou školu, tedy zhruba 16 dětí v pěti třídách. Víc žáků by nám pomohlo finančně, ale nechceme růst za každou cenu. Nyní je nás 42 a jsme spokojeni. Malý kolektiv má něco do sebe. Uděláte v něm spoustu práce.

Co budou děti potřebovat za 10 let? Flexibilitu, schopnost adaptovat se, týmovou práci a vědomí vlastních silných stránek.

Jaké dovednosti budou podle vás děti potřebovat za deset let?

Flexibilitu a schopnost adaptovat se na různá prostředí. Snažíme se jim to simulovat i tím, že se jim střídají učitelé. Chceme, aby děti uměly reagovat na změny. Dále je důležitá týmová práce a komunikace. Člověk funguje v týmech pořád. No a pak také schopnost pojmenovat vlastní silné stránky.

A umějí to?

Když se dospělých zeptáte, ať napíší tři věci, ve kterých jsou dobří, často nevědí. Nejsme zvyklí se chválit. Ale u nás to děti systematicky učíme. Vědět, v čem jsou dobré, je prvním předpokladem pro to, aby se v budoucnu vydaly na cestu, která je bude těšit a budou v ní úspěšné.

A jak hodnotíte vzdělávací systém v Česku obecně? Co byste změnila jako první?

Určitě roztržitost a zkosnatělost systému. Sama jsem během studií zažila dva odlišné světy: klasickou pedagogickou fakultu a mnohem progresivnější humanitní studia. Přesto věřím, že každý člověk v životě potká aspoň jednoho inspirativního učitele, na kterého nezapomene po zbytek svého života. A proto všem pedagogům říkám – buďte pro děti právě vy tím inspirativním učitelem.

Co vám v NEOnové škole dělá největší radost?

Šťastné děti. To, že se do školy těší. Že nechtějí odcházet z družiny. Že je rodiče musí skoro prosit, aby už šly domů. V každém kolektivu vznikají problémy, ale když vidím,

že děti chodí do školy rády, je to pro mě potvrzení, že tahle cesta má smysl.

Jak přemýšlíte o budoucnosti školy v Aši?

Vše se odvíjí od demografických dat. V Aši děti ubývá a do budoucna to bude výzva pro všechny školy. Možná budeme uvažovat i o logopedicky zaměřených třídách nebo úpravě programu tímto směrem, protože jsme speciální pedagogové a kolegyně spolupřizakladatelka je také logopedka. Vše je ale zatím předmětem debat.

Kdybyste měla shrnout, co by si děti měly z vaší školy odnést?

Vědět, v čem jsou dobré. A že učení nekončí maturitou ani vysokoškolským diplomem, že je to celoživotní proces. A že stojí za to obklopovat se inspirativními lidmi. 😊

Co dělá dobrého učitele?

Přirozená autorita, respekt k dětem, schopnost bavit se s nimi na rovinu a být inspirativní.

Fakta o NEOnové škole:

Založení v roce 2023
Sídlo v budově gymnázia v Aši
Kapacita až 80 žáků
Filozofie: menší kolektiv, jazyky, projektová výuka, kritické myšlení, wellbeing

Největší úspěch je *nezradit vlastní cestu*

Karlovy Vary

LENKA MAHDALOVÁ
foto ARCHIV R. SLABÉHO

Radek Slabý tvoří pod uměleckým jménem Cashone a mezi jeho klienty najdete i Národní divadlo. Začínal u graffiti, dnes se žije hlavně tetováním. Karlovarský patriot v rozhovoru popisuje klíčové momenty své cesty za snem a vysvětluje, proč je důležité „přehodit si v hlavě výhybku“ na vlastní cestu a proč chce dětem ukazovat, že i nestandardní profese může být skutečná práce.

Pro čtenáře, kteří vás neznají: Kdo je Cashone?

Moje umělecké jméno, pod kterým vystupuji. Jsem všestranný umělec. Začal jsem s graffiti, a přes štětce a abstraktní umění jsem se dostal také k módě. Na kšiltovky, čepice nebo bundy vytvářím ruční malby, takže každý kousek je originál. Vloni jsem třeba na domácích utkáních hokejového klubu HC Energie prodával divákům kšiltovky s motivy loga klubu nebo jednotlivých hráčů. Dnes mě nejvíc žije tetování. Beru to jako jednu pestrhou cestu.

Co vás ke graffiti přivedlo?

Hiphop. Když jsem se potkal s pražskou skupinou Chaozz, úplně mě to pohltilo. Hudební nadání jsem neměl, k tanci ani rapu jsem se nedostal, takže mi zůstalo graffiti. Nejdřív jsem dělal skici na papír, ale říkal jsem si, že to jednou musím přenést na zed'. Šlo mi o ulici, adrenalin a chuť něco ukázat světu.

Kdy se z adrenalinu začala stávat cesta, která vás může žít?

Zlomový moment přišel, když mě ve dvaceti chytily policajti při malování na zed'. Musel

jsem to říct doma a děda si se mnou sedl. Ptal se mě, proč maluji graffiti. Odpověděl jsem mu, že kvůli adrenalinu a respektu určité skupiny lidí. A on mi řekl větu, na kterou nezapomenu: „A proč jen určité skupiny? Proč to neděláš pro všechny, třeba i za peníze, když se v tom zdokonaluješ?“ Tím mi vnučil myšlenku, že bych tohle umění mohl začít dělat profesionálně a pro širší obecnost.

Pamatujete si svou první zakázku?

To se nedá zapomenout. Kamarád si otevřel Escobar ve Varech a já mu za pět set korun, které jsem tam mohl propít, maloval sprejem toalety. Voňavá práce to tedy nebyla, ale taková vtipná první zakázka a zároveň začátek.

Přitom jste šel původně úplně jinou cestou. Studoval jste právo a finance.

Ve Varech jsem vystudoval bakalářský obor Právo v podnikání na Vysoké škole finanční a správní, potom jsem pokračoval v inženýrském studiu na Bankovním institutu v Teplicích, obor Finance. Chvilí jsem pracoval v bance, ale zjistil jsem, že mě to nenaplňuje. Školu dnes neuplatňuji přímo, ale naučila mě hledat zdroje, řešit problémy a umět svou práci prodat.

Cítil jste doma podporu pro uměleckou cestu, na kterou jste vykročil?

V rodině nikdo takové sklony neměl a mamka by byla raději, kdybych pracoval v bance. Říkala mi, že se tím nikdy nemůžu žít. Jenže mě to motivovalo ještě víc. Chtěl jsem jim dokázat, že to jde. Byl to pro mě ještě silnější hnací motor.

Co pro vás znamená Karlovarský kraj?

Jsem rozený Karlovarák a největší vztah tady mám k lidem. Znáám je od školky, z fotbalu. Mám tu obrovské množství vazeb – a to je důvod, proč jsem z Karlových Varů neutekl. Beru to tady jako domov. A právě proto, že se o kraji často mluví jako o chudém, je pro mě větší motivace tady být a posouvat ho dál.

Jak ho chcete posouvat?

Tím, že tady žiji, podnikám a tvorbu se snažím navazovat na Karlovy Vary a kraj. Ale hlavně bych rád pracoval s dětmi. Chtěl bych jim ukázat, že se dá žít i jinak než tradiční prací. Když někdo chce zpívat, malovat nebo dělat něco nestandardního, tak může. Jen za tím musí jít.

7 dní

trvala realizace
nástěnné malby v Lokti

100 m²

měřily mantinely kolem
dětského hřiště – největší
plocha, kterou maloval

20 hodin

trvalo jeho nejdelší tetování
(rozdělené do tří sezení)

10 měst

napříč tolika městy najdete
stopy Radkovy práce

přes 1 000 kusů

prodaných ručně
malovaných kšiltovek

25 let

tvoří pod jménem Cashone

Srdcovka v kraji

„Loket, který mi trochu
připomíná Český Krumlov,
jen je méně přeplněný,
méně profláknutý a působí
opravdověji.“

Jak by taková práce s dětmi vypadala?

Chtěl jsem třeba s dětmi vymalovat školní chodbu. Na jednu stranu historii Čech, na druhou historii Karlových Varů. Když se na tom podílejí a pak kolem toho každý den chodí, zapamatují si to na celý život. Důležité je, aby zažily pocit, že něco vytvořily a zůstalo to tady. A kdyby se z třiceti dětí ve třídě třeba dvě jednou uměním živily a řekly mi, že jsem byl jejich impulzem, byla by to nejkrásnější zpětná vazba.

Teď se hodně věnujete tetování. Čím vás přitahuje?

Je mnohem více zavazující. Zeď můžete přemalovat, ale když něco nakreslíte na tělo, člověk to má do konce života.

Jak návrhy tvoříte?

To je pokaždé jiné. Někdo přijde s jasnou představou, někdo jen s tématem a místem na těle – a já motiv přizpůsobím tělu i muskulatuře. A někdo řekne: udělej freestyle. To je největší důvěra. Neví, s čím odejde, ale jde za mnou kvůli mému stylu.

Co považujete za svůj největší úspěch?

To, že jsem si v hlavě přepnul na vlastní cestu a dokážu žít jako umělec. Kdyby přišel další covid nebo se něco změnilo, radši snížím náklady, než abych z té cesty sešel. Největší úspěch je pro mě žít svobodně a ruku v ruce s uměním. A z konkrétních zakázek určitě Národní divadlo.

LOKET, NÁSTĚNNÁ MALBA

Jak jste se dostal z Varů k Národnímu divadlu?

Šťastná souhra náhod. Známa ze základní školy mě doporučila na malbu v podchodu u Národního divadla, kde vznikala kavárna a galerie. Maloval jsem tam křídla. Jednou šla kolem paní z PR Baletu Národního divadla, viděla je a oslovila mě. Hodilo se jí to k baletní hře Phoenix, kde je hlavním tématem znovuzrození a křídla k tomu tvořila vizuál. A Národní divadlo se neodmítá. To je pro umělce obrovská čest.

Pro náš magazín FONS jste navrhoval obálku. Jak jste o ní přemýšlel?

Nechtěl jsem, aby byla o mně, ale o kraji. Hledal jsem fotky, které budou odrážet karlovarský region, a do kterých se dá při vhodném kreativním propojení vtisknout hlubší myšlenka nebo význam. Našel jsem dronovou fotografii cínového dolu s vodní nádrží, do níž jsem vložil fotografii Klínovce tak, aby znázorňovala odraz vody. Propojil jsem tak historii, průmysl, přírodu, vodu, prameny

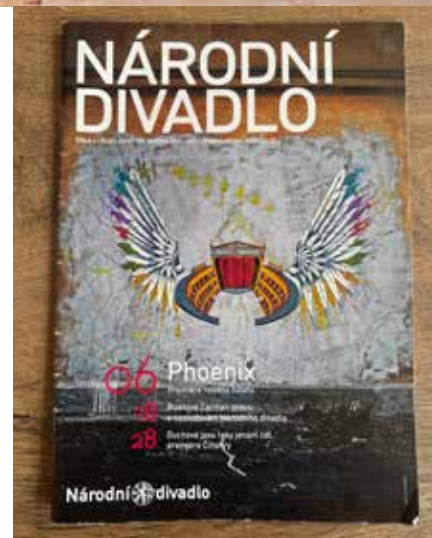
a Karlovarský kraj. A přidal svůj podpis – abstrakci, cákance, energii ručního tahu. Chtěl jsem, aby se člověk u obálky zastavil a přemýšlel, co vlastně vidí. Robota, lupu, krajinu nebo důl.

Máte v kraji místo, které je pro vás srdcovka?

Kromě Karlových Varů určitě Locket. Působí na mě pohádkově, skoro nadpozemsky. Přijedu tam a připadám si jako v jiné zemi. Maloval jsem tam historický Locket jako nástěnnou fresku a je to vedle zakázky pro Národní divadlo také moje velká pýcha.

Co byste vzkázal někomu, kdo chce tvořit, ale okolí mu říká, že se tím neužije?

Když tomu člověk věří, musí za tím jít. A dělat to z lásky, nejen pro peníze. Díky práci v podchodu jsem se dostal k Národnímu divadlu, díky Lokti zase k další zakázce v Kutné Hoře. Všechno je propojené. Ale musí to člověk hlavně milovat a vydržet i chvíle, kdy mu okolí nevěří. 😊

„Cákance se musí vždycky udělat ručně a pak přenést digitálně, protože energii štětce v tabletu nikdy nenapodobíte.“

Devět oborů, šest fakult

přehled vysokých škol v regionu

TEREZA VASTLOVÁ
foto ARCHIVY VYSOKÝCH ŠKOL

prof. Ing. Emil VACÍK, Ph.D., děkan FEK ZČU

doc. RNDr. Pavel Mentlik, Ph.D., děkan FPE ZČU

Fakulta ekonomická

Západočeská univerzita v Plzni

www.fek.zcu.cz

Nabízené obory: Podniková ekonomika a management, Management and Digital Technology

Co vás přimělo zřídit pobočku v Karlovarském kraji?

Fakulta ekonomická Západočeské univerzity v Plzni vznikla v Chebu a odtud se pak rozšířila i do Plzně.

Jaké jsou vaše nejbližší cíle a priority?

Významnou pozornost v současnosti věnujeme rozvoji programu Management and Digital Technology, který se těší stále většímu zájmu uchazečů.

Proč by si měli studenti vybrat studium na vaší pobočce právě v Karlovarském kraji?

Unikátní je především náš profesně zaměřený čtyřletý bakalářský program Management and Digital Technology vyučovaný v angličtině. Jeho součástí jsou odborné stáže ve firmách a možnost získat dva diplomy (tzv. double degree) díky spolupráci s partnerskou univerzitou ve Weidenau v Německu. Nabízíme také certifikované studijní programy, podporu začínajícím podnikatelům prostřednictvím Centra podnikání a udržitelnosti, ubytování přímo v budově školy a možnost studijních pobytů na více než 60 univerzitách a institucích po celém světě.

Fakulta pedagogická

Západočeská univerzita v Plzni

www.fpe.zcu.cz

Nabízené obory: Učitelství pro 1. stupeň základní školy (Cheb), Kinantropologie – wellness specialista (Karlovy Vary)

Co vás přimělo zřídit pobočku v Karlovarském kraji?

Hlavním důvodem u prvního oboru byl dlouhodobý nedostatek učitelů v regionu a u druhého oboru pak snaha rozšířit nabídku vysokoškolského vzdělávání přímo v Karlových Varech o nový program šitý kraji na míru.

Jaké jsou vaše nejbližší cíle a priority?

Chceme se podílet na tom, aby zde měli lidé dostupnější vysokoškolské vzdělávání bez nutnosti odcházet za studiem mimo region. Fakulta je připravena studijní nabídku dále rozšiřovat, další rozvoj závisí na stabilní a dlouhodobě garantované podpoře ze strany města, kraje a dalších partnerů.

Proč by si měli studenti vybrat studium na vaší pobočce právě v Karlovarském kraji?

Studenti mohou získat kvalitní vzdělání blízko domova v oborech, po kterých je v regionu vysoká poptávka, a navíc získají přímou vazbu na místní praxi a budoucí zaměstnavatele. Zrovna obor Kinantropologie – wellness specialista má díky lázeňské tradici, cestovnímu ruchu i rostoucímu zájmu o aktivní péči o zdraví mimořádný smysl a dopad.

Fakulta životního prostředí

prof. RNDr. Michael Komárek, Ph.D., děkan FŽP ČZU

Vysoká škola finanční a správní, a.s.

Mgr. Lenka Chlebková, ředitelka studijního střediska Karlovy Vary VŠFS

Vysoká škola zdravotnická, o. p. s.

Ing. Miluše Bartoňková, Ph.D. vedoucí odloučeného pracoviště Sokolov, Vysoká škola zdravotnická

Fakulta životního prostředí

ČZU v Praze

www.fzp.czu.cz

Nabízené obory: **Územní technická a správní služba v životním prostředí**

Co vás přimělo zřídit pobočku v Karlovarském kraji?

Impulsem byla nedostatečná nabídka vysokoškolských oborů ve vazbě na region a specifická hospodářská činnost. Právě v tomto regionu je velmi silná potřeba hledat nová řešení pro obnovu krajiny, adaptaci měst a obcí na změnu klimatu, hospodaření s vodou, rozvoj zelené infrastruktury a posílení odborných kompetencí v regionu.

Jaké jsou vaše nejbližší cíle a priority?

Z hlediska projektové činnosti a transferu poznatků do praxe je hlavním těžištěm naší fakulty projekt Chytrá krajina 2030+, spolupráce s městem Chodov či dalšími městy a obcemi, školami a ostatními regionálními partnery. Významným krokem bude také otevření Envirocentra Chodov na podzim tohoto roku, které bude sloužit pro badatelské aktivity i setkávání. Cílem naší fakulty není pouze poskytovat vzdělávání, ale především propojovat výzkum, praxi, obce, školy a veřejnou správu.

Proč by si měli studenti vybrat studium na vaší pobočce právě v Karlovarském kraji?

Region je mimořádně zajímavým územím pro studenty environmentálních, krajinářských, vodohospodářských, urbanistických i datově orientovaných oborů a nabízí reálnou možnost pracovat na tématech, která mají přímý dopad do praxe. V tomto ohledu studenti nejsou odkázáni jen na teoretickou výuku, ale mají na dosah „živou laboratoř“.

Vysoká škola finanční a správní, a.s.

www.vsfz.cz

Nabízené obory: **Kriminalistika a forenzní disciplíny, Právo v podnikání, Ekonomika a management**

Co vás přimělo zřídit pobočku v Karlovarském kraji?

Regionální pobočku jsme otevřeli s cílem podpořit vzdělávání v kraji se specifickými podmínkami, jako jsou nejnižší počet obyvatel, nejnižší počet absolventů vysokých škol apod. V té samé době v regionu ukončily činnost jiné vysoké školy. VŠFS zde otevřením svého střediska umožnila studentům dokončit bakalářské studium a jako jediná v oblasti nabídla i navazující magisterské programy.

Jaké jsou vaše nejbližší cíle a priority?

Hlavní prioritou je pokračovat v poskytování vysokoškolského vzdělávání stále širšímu okruhu zájemců, nabídku studijních programů je možné i rozšířit. Máme skvělé prostorové podmínky díky velmi dobré spolupráci s pronajímatelem budovy – Magistrátem města Karlovy

Vary. Po prvních třech velkých investicích, realizovaných v budově školy, následovalo zřízení kriminalistické laboratoře a zázemí pro akademiky. Stále pokračujeme ve vylepšování materiálních a technických podmínek včetně odborné knihovny s bohatým knižním fondem.

Proč by si měli studenti vybrat studium na vaší pobočce právě v Karlovarském kraji?

Karlovarské středisko VŠFS nabízí studentům možnost získat kvalitní vysokoškolské vzdělání v přátelském a otevřeném prostředí, zapojit se do reálných projektů, výzkumných aktivit i sportovních a kulturních akcí. Studenti ekonomických oborů spolupracují s regionálními firmami, studenti kriminalistiky se pod vedením svých učitelů podílejí na tvorbě významných projektů. Škola nabízí také široké možnosti odborných stáží v ČR i zahraničí, včetně programu Erasmus+. Za kvalitou karlovarského střediska stojí silné zázemí celé univerzity, což potvrzuje více než 36 000 absolventů i ocenění Business Superbrands.

Vysoká škola zdravotnická, o. p. s.

www.vszdrav.cz

Nabízené obory: **Všeobecné ošetřovatelství a nově také Zdravotnické záchranářství**

Co vás přimělo zřídit pobočku v Karlovarském kraji?

Škola reagovala na podnět města Sokolov a širší potřebu systematicky podpořit zdravotnictví v Karlovarském kraji.

Jaké jsou vaše nejbližší cíle a priority?

Chceme aktivně naplňovat tzv. třetí roli univerzity – tedy zapojení do života společnosti. To zahrnuje například aktivity zaměřené na podporu zdravého životního stylu, prevenci civilizačních onemocnění, wellbeing či popularizaci témat spojených s longevity. Důležitou součástí je také spolupráce se středními školami, vzdělávání veřejnosti v oblasti první pomoci a zapojení do projektů Karlovarského kraje i města Sokolov. Klíčová je pro nás také úzká spolupráce s hlavními aktéry ve zdravotnictví – zejména s Nemocnicí Sokolov PentaHospitals, Karlovarskou krajskou nemocnicí i lázeňskými subjekty, které jsou pro region typické.

Proč by si měli studenti vybrat studium na vaší pobočce právě v Karlovarském kraji?

Studium na naší pobočce nabízí jedinečné spojení kvalitního odborného vzdělání a silné vazby na praxi přímo v regionu. Studenti mají možnost absolvovat odborné praxe ve zdravotnických zařízeních Karlovarského kraje, což jim umožňuje získat reálné zkušenosti a zároveň si budovat profesní kontakty už během studia. Velkou výhodou je menší a přátelské studijní prostředí, které umožňuje individuální přístup ke studentům. Zároveň je pracoviště moderně a kvalitně vybavené. Absolventi mají velmi dobré uplatnění na trhu práce, protože o kvalifikované zdravotníky je v regionu dlouhodobě vysoký zájem.

Příběh muže, na kterého svět málem zapomněl

TOMÁŠ RUND
foto MUZEUM SOKOLOV

V roce 1936 se v Sokolově stalo něco, o čem dnes ví jen málokdo. V karbidové peci sokolovské chemičky zkoušel mladý fyzik zapálit termojadernou fúzi v elektrickém oblouku. Jde o slučování atomových jader za extrémního tepla, při němž se uvolňuje obrovské množství čisté energie. A přesně tu se v Sokolově pokusil někdo poprvé ovládnout.

Jmenoval se Ronald Richter. Narodil se v Sokolově (tehdy Falkenau an der Eger) 21. února 1909, vystudoval fyziku na Německé univerzitě v Praze a v roce 1935 se vrátil domů. Jednoho říjnového dne roku 1936 přišla v sokolovské továrně nečekaná exploze, oslňující a ohlušující. Richter pochopil, co se stalo. Byl první na světě, kdo se o termojadernou fúzi v plazmatu pokusil. Ne v Moskvě, ne ve Washingtonu. V Sokolově.

Válku strávil v Berlíně, ale myšlenku neopustil. Koncem čtyřicátých let se příběh přenesl do Argentiny. Prezident Juan Domingo Perón snil o technologické velmoci a od leteckého konstruktéra Kurta Tanka dostal tip na Richtera. Nabídl mu laboratoř, otevřený

účet a plat filmové hvězdy. Richter si vybral místo sám: malý ostrov Huemul uprostřed jezera Nahuel Huapi v Patagonii, kde postavil první fúzní laboratoř na světě.

24. března 1951 svolal Perón tiskovou konferenci v Buenos Aires. Prohlásil, že Argentina dosáhla řízené termojaderné reakce a že brzy si lidé budou moci nosit čistou energii domů v půllitrových lahvích. Zpráva obletěla svět. Přední světoví fyzici kroutili hlavami, ale nikdo si nebyl zcela jistý.

Nezávislá vědecká komise výsledky zpochybnila a Perón projekt zastavil. Za čtyři roky utratil Richter částku odpovídající třem stům milionům dnešních dolarů. Zpráva z argentinského ostrova přesto nastarto-

valy fúzní výzkum v USA i Sovětském svazu a postupně vedly ke vzniku tokamaku, uzavřené magnetické nádoby ve tvaru koblihy schopné udržet žhavé plazma.

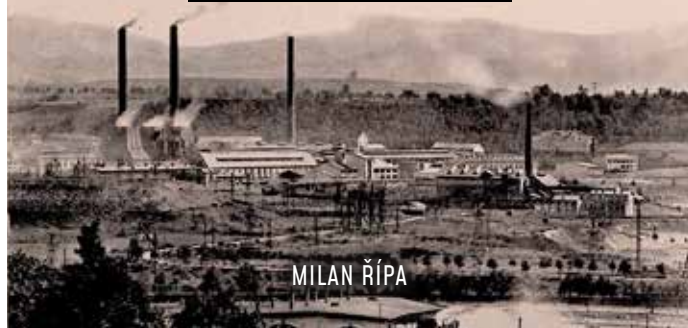
Ronald Richter zemřel v Buenos Aires 28. září 1991, světem fyziky zapomenut. Nesměl odcestovat, kontrolovali mu poštu, prodával majetek, aby se najedl. Všichni znají Mattoniho a Bechera. Málokdo ví, že v Sokolově se jednou pokoušel muž zapálit Slunce.

Příběh Ronalda Richtera podrobně popisuje fyzik a popularizátor vědy Milan Řípa v knize Ronald Richter: Termojaderná fúze první na světě, Sokolov 1936, vydané Muzeem Sokolov. 📖

RONALD RICHTER

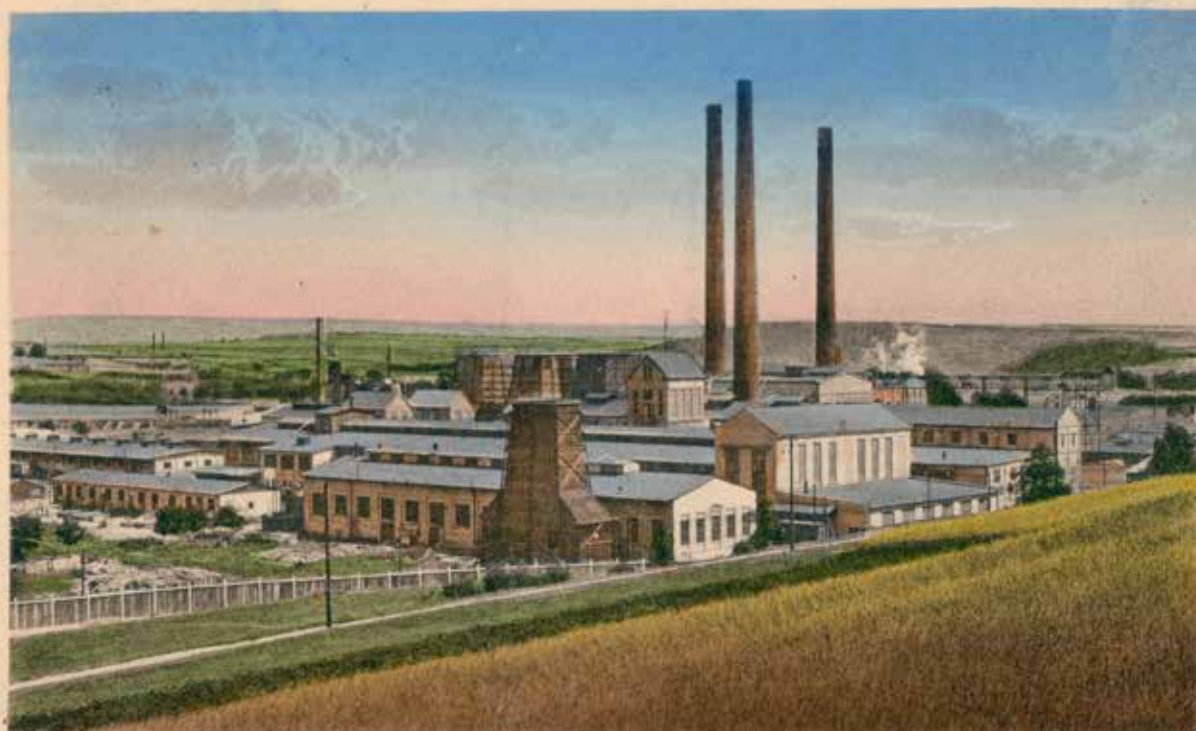
TERMOJADERNÁ FÚZE
PRVNÍ NA SVĚTĚ
SOKOLOV 1936

MILAN ŘÍPA

MILAN ŘÍPA, AUTOR KNIHY

FALKENAU a. d. Eger. Chem. Fabrik.

Styl, flexibilita a networking:

Průvodce sdílenými kancelářemi v kraji

TEREZA VASTLOVÁ
foto ARCHIVY PROVOZOVATELŮ

Home office má sice své kouzlo, ale ruku na srdce – občas to chce změnu vzduchu a pořádnou dávku nové energie. Naštěstí v našem kraji vznikají skvělé kreativní prostory, kde můžete vyměnit samotu za inspirativní sousedy. V této sekci vám představíme jedinečná místa, která kombinují stoprocentní technické zázemí s estetickým prostředím ideálním pro networking.

Nově vznikající Karlovarské inovační centrum

Adresa: areál Krajského úřadu Karlovarského kraje

Na začátku roku 2027 se veřejnosti otevře Karlovarské inovační centrum, které nabídne další coworkingové prostory.

Prostory: V hlavní budově bude k dispozici plně vybavený sdílený pracovní prostor pro 12 lidí (cowork), který bude možné propojit s dalším prostorem (cca pro 20 osob), určeným hlavně pro workshopy a skupinové aktivity. Velký konferenční sál bude mít kapacitu 105 míst k sezení a rozlohu přes 200 m². Prostor půjde mobilní příčkou rozdělit na dva menší sály pro samostatné eventy.

www.kickk.cz/prostory

Kreativní Centrum Vary&Te

Adresa: Dykova 1090/19,
360 17 Karlovy Vary

Prostory: Nabízí flexibilní pracovní místa, zasedací místnosti pro 2 až 15 osob, otevřenou dílnu (FabLab), filmové a podcastové studio, Game Dev Hub, galerii a multifunkční sál.

www.varyete.cz

Nová653ka

Adresa: Dlouhá 634/12,
357 31 Horní Slavkov

Prostory: Coworking vybavený 8 pracovními stoly a zasedací místností s kapacitou až 20 míst k sezení. Celé coworkingové centrum má bezbariérový přístup, k dispozici jsou také šatny a sprchy.

www.653ka9.webnode.cz

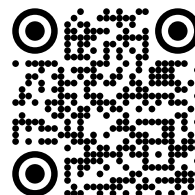

Jak zažít kraj

Karlovarský kraj se dá zažít na mnoho způsobů – od historie přes sport až po kulturu. Vybrali jsme čtyři tipy od lidí, kteří s námi tvořili toto první číslo magazínu. Naskenujte QR kód a vyrazte za vlastním zážitkem.

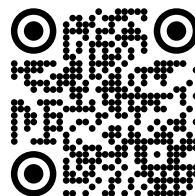
Klínovec čeká na vás

Klínovec, který zdobí naši titulní obálku, můžete prozkoumat i jinak – pěšky, na kole nebo přímo v akci na běžeckém závodě. Spojte výlet se sportovním zážitkem.

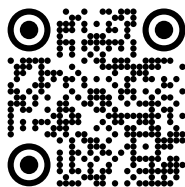
Nejstarší orchestr v Česku vás zve na pódium

Západočeský symfonický orchestr v Mariánských Lázních otevírá novou koncertní sezonu, v čele se zbrusu novou šéfdirigentkou, inauguračním koncertem 11. září ve Společenském domě Casino. Mrkněte na aktuální repertoár a dopřejte si opojný kulturní zážitek.

Do Sokolova za poznáním

Muzeum Sokolov stálo u zrodu knihy o Ronaldu Richterovi a zajímavostí má mnohem víc. Podívejte se, co všechno tam na vás čeká.

Filmový festival, který musíte zažít

Letošní MFF Karlovy Vary nabízí promítání i bohatý doprovodný program. Mějte ho po ruce, ať nepropásnete ani minutu.

Tečky, které hýbou naším krajem

Karlovarský kraj žije lidmi, kteří v něm něco smysluplného budují, tvoří a posouvají jej dál. V tomto čísle do mapy přidáváme první tečky – podnikatele, studenta, navrátilce, kreativce, přespoleční i startupu, kterým jsme dali prostor. V dalším čísle mapu rozšíříme o další jména a příběhy. Tečka po tečce tak postupně vznikne portrét celého kraje.

Závěrem...

...šest příběhů. Šest různých cest. Jeden společný jmenovatel – Karlovarský kraj. Gustav vyměnil sériová LED svítidla za žhavé sklo a zůstal věrný regionu se silnou sklářskou tradicí. Daniel z Údrče míří ke hvězdám, ale domů se jednou chce vrátit. Michaela přijela odjinud a do Mariánských Lázní se zamilovala na první pohled. Lukáš se po letech v Praze vrátil tam, odkud může vykročit z města rovnou do lesa. Martina v Aši postavila školu, ze které se dětem nechce ani z družiny. A Radek, rodilý Karlovarák, by se svým talentem uplatnil kdekoli – a stejně zůstal.

Něco mají společného. Mohli být jinde. Rozhodli se být tady.

Pocházím z Brna. Dlouho jsem žila v Praze. Tyhle příběhy mi znovu potvrdily, proč už několik let říkám domov právě Karlovarskému kraji. Odpověď se nedá shrnout do jedné věty – a možná právě proto tenhle magazín vznikl. Abychom ukázali Karlovarský kraj v celé jeho šíři. Ne skrze místa, která už známe, ale prostřednictvím příběhů, nápadů a příležitostí, které často zůstávají pod naším radarem. A věřte nebo ne, je toho dost, v čem jsme na špici.

Kraj je známý filmovým festivalem a krásnou přírodou. Právem. Ale jak doufám ukázal i tento magazín, je to také kraj netušených příležitostí a kraj krátkých vzdáleností. Z Karlových Varů do Františkových Lázní dojedete stejně rychle jako v Praze ze Smíchova na Žižkov. A čas, který díky tomu ušetříte v zácpách, můžete strávit s rodinou, s přáteli nebo na kole.

První číslo magazínu FONS vychází v roce, kdy Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary slaví osmdesát i šedesát let své historie (vyberte si, obě výročí jsou úctyhodná). To je inspirace pro nás.

Děkuji za přečtení. Někde mezi řádky jste možná pochopili, proč jsem právě tady zakotvila i já. A moc ráda.

Za redakční tým

Příště tady může být i váš
příběh. Dejte nám o sobě
vědět a přidejte do mapy
svou tečku.

magazin@kickk.cz

Použitím FSC papíru jsme zachránili
přesně 14,37 stromů.